



B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Komercialist
Modul: Finančni

VLOGA ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA ZA NAŠO PRIHODNOST

Mentor: Vojko Šiler, univ. dipl. ekon.
Lektorica: Andreja Tasič

Kandidatka: Bojana Boncelj

Kranj, junij 2009

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju g. Vojku Šilerju za vso pomoč in nasvete pri izdelavi diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi lektorici Andreji Tasič, ki je lektorirala mojo diplomsko nalogo.

IZJAVA

»Študent/ka Bojana Boncelj izjavljam, da sem avtor/ica tega diplomskega dela, ki sem ga napisal/a pod mentorstvom g. Vojka Šilerja.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

Osnovni namen življenjskih zavarovanj je, da si zagotovimo varnost in finančno neodvisnost za čas, ko se bomo upokojili, v primeru naše smrti pa, da bo poskrbljeno za preživetje naših družinskih članov. Življenjsko zavarovanje za vsakega posameznika predstavlja strošek in naložbo hkrati, ob njegovi odpovedi pa tudi izgubo, zato je prav, da so naše odločitve pri izbiri življenjskega zavarovanja pravilne in preiščljene. V diplomski nalogi skušamo rešiti problem, ki se pojavlja pri sklenitvi življenjskega zavarovanja: da se ljudje premalo pozanimajo pri različnih zavarovalnicah, katero življenjsko zavarovanje je zanje glede na njihov stan in dohodek ter obveznosti in število družinskih članov, ki so od njih finančno odvisni, res najbolj koristno. Ljudje tako že prepozno spoznajo, da nimajo racionalno narejenega življenjskega zavarovanja ali da jim zastopnik ni predstavil ali ponudil vseh možnosti in pogojev za dobro sklenjeno življenjsko zavarovanje. Naš cilj in namen te naloge je bil predstaviti splošne pogoje pri treh oblikah življenjskega zavarovanja in pri treh zavarovalnicah, ki imajo v Sloveniji največji tržni delež, ter narediti primerjavo med njimi oziroma ugotoviti, katera zavarovalnica s svojimi pogoji nudi največ ugodnosti za zavarovanca. Pametno je torej še pred sklenitvijo življenjskega zavarovanja od posrednikov zahtevati vsa pojasnila in razlago splošnih pogojev ter ugotoviti, katera oblika življenjskega zavarovanja najbolj zadovoljuje potrebo po naši varnosti in ali določeno ponujeno obliko življenjskih zavarovanj zares želimo in potrebujemo. Treba je tudi pregledati več ponudb zavarovalnic in ne skleniti zavarovanja že pri prvem posredniku ali zavarovalnici. Pomembno je še pred sklenitvijo življenjskega zavarovanja izračunati pravilno zavarovalno vsoto in mesečno premijo. Vedno bolj se bomo morali zavedati, da je vloga življenjskega zavarovanja za našo prihodnost vedno bolj pomembna in preložena na naša ramena; večina ljudi ima namreč o njih še vedno slabo mnenje in so še vedno mnogokrat napačno ali neprimerno predstavljena posameznikom. Ugotovili smo prednosti in slabosti splošnih pogojev za posamezna življenjska zavarovanja pri posameznih zavarovalnicah. Ob pogoju, da je cena življenjskih zavarovanj enaka pri vseh treh zavarovalnicah, bi mešano, naložbeno in rizično življenjsko zavarovanje sklenili pri Zavarovalnici Triglav, ker njeni splošni pogoji ponujajo največ prednosti in najmanj slabosti za zavarovanca.

KLJUČNE BESEDE:

- doživetje
- odkup zavarovanja
- premija
- zavarovalna vsota
- zavarovalni pogoji

ABSTRACT

The principal aim of life insurance is to secure ourselves a safe and financially independent retirement; as a result, our family members will be prevented from struggling financially in case of our death. Since individual life insurance also represents a cost and an investment at the same time (in case of its cancellation also a loss), our decisions regarding the choice of adequate life insurance should be made correctly and carefully premeditated. In my diploma paper we are attempting to solve a problem emerging on occasions of life insurance contract stipulations since people generally fail to show enough interest in finding out which type of life insurance, offered by various insurance companies according to their profession, standard of living, obligations and the number of family members, is actually the most beneficial to them. Accordingly, people realize too late that they do not possess a rationally stipulated life insurance, or find out that their insurance broker simply did not explain (or offer) all the possibilities (together with terms and conditions) for a decent life insurance contract stipulation to them. Our aim and purpose in this task was: first to demonstrate general terms and conditions in three types of life insurance and three insurance companies occupying the largest market share in Slovenia and second to carry out a comparison among them or find out which insurance company offers the most benefits to the insured. Before stipulating a life insurance contract, it is wise to ask insurance brokers for all the explanations and interpretations of the mentioned general terms and conditions and thus find out: first which type of life insurance meets our needs for safety most satisfactorily and second do we really want and need the offered type of life insurance. It is also necessary to check several insurance company offers and avoid stipulating a life insurance contract with the very first agent or insurance company. Prior to stipulating a life insurance contract, it is also significant to calculate the insurance sum and monthly premium correctly. In the future we will have to be more and more conscious of the fact that the role of life insurance, although burdening ourselves with responsibility, is becoming increasingly important in our life. The majority of people still think badly about it. The role of life insurance is frequently incorrectly and inadequately presented to individuals. We have found out the benefits and disadvantages about general terms and conditions as to individual types of life insurance in individual insurance companies. Should the price of life insurance arrangements be the same in all the above three mentioned insurance companies, we should stipulate a mixed, investment and risk life insurance with Triglav Insurance Company since its general terms and conditions offer the most benefits and the least misbenefits to the insured.

KEYWORDS:

- endowment
- insurance redemption
- premium
- insurance sum
- insurance terms and conditions

KAZALO

1	Uvod	2
1.1	Predstavitev problema	2
1.2	Predpostavke in omejitve	2
1.3	Metode dela	3
2	Temeljne značilnosti življenjskega zavarovanja	4
2.1	Splošno o življenjskem zavarovanju	4
2.2	Oblike življenjskega zavarovanja	5
2.3	Kako izbrati življenjsko zavarovanje	6
2.4	Primerjava življenjskega zavarovanja v Sloveniji z ostalimi državami v združenju CEA – Evropski komite za zavarovanja	8
3	Primerjava med življenjskimi zavarovanji in drugimi finančnimi naložbami	10
3.1	Splošno o finančnih naložbah	10
3.1.1	Načelo likvidnosti	10
3.1.2	Načelo donosnosti	10
3.1.3	Načelo varnosti	11
3.2	Piramida finančnih naložb	11
4	Analiza mešanega, naložbenega in rizičnega življenjskega zavarovanja med tremi zavarovalnicami	15
4.1	Izbira zavarovalnic	15
4.2	Primerjava vsebine oziroma splošnih pogojev mešanega življenjskega zavarovanja med zavarovalnicami Triglav, Maribor in KD življenje	17
4.2.1	Opis splošnih pogojev Zavarovalnice Triglav za mešano življenjsko zavarovanje	21
4.3	Primerjava vsebine naložbenega življenjskega zavarovanja pri zavarovalnicah Triglav, Maribor in KD življenje	30
4.3.1	Splošni pogoji za naložbeno življenjsko zavarovanje pri Zavarovalnici Triglav	32
4.4	Primerjava vsebine rizičnega zavarovanja med zavarovalnicami	34
5	Sklepi teh razlik	36
5.1	Prednosti in slabosti splošnih pogojev za mešano, naložbeno in rizično življenjsko zavarovanje za zavarovanca pri zavarovalnici Triglav	36
5.2	Prednosti in slabosti splošnih pogojev mešanega, naložbenega in rizičnega življenjskega zavarovanja za zavarovanca pri zavarovalnici Maribor	37
5.3	Prednosti in slabosti splošnih pogojev mešanega življenjskega zavarovanja pri zavarovalnici KD življenje	38
6	Zaključek	40
	Literatura in viri	41

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

V diplomski nalogi skušamo predvsem predstaviti vlogo življenjskega zavarovanja za našo prihodnost oziroma predstaviti vse možne oblike življenjskega zavarovanja, njegov pomen, razvoj in namen.

V življenju je vedno dobro misliti na svojo prihodnost in imeti vedno sklenjeno neko zaščito, varnost, ki jo ponuja prav življenjsko zavarovanje, in sicer za primere, ko gre kaj narobe. V takih primerih se lahko zanesemo na to zavarovanje, saj nas in naše najbližje obvaruje pred najhujšim. Predvsem skušamo tudi rešiti problem, ki se pojavlja pri sklenitvi življenjskega zavarovanja, in sicer da se ljudje premalo pozanimajo pri različnih zavarovalnicah, katero življenjsko zavarovanje je zanje glede na njihov stan in dohodek ter obveznosti in število družinskih članov, ki so od njih finančno odvisni, res najbolj koristno. Ljudje tako velikokrat šele pozneje spoznajo, da nimajo racionalno narejenega življenjskega zavarovanja in da jim zastopnik ni predstavil oziroma ponudil vseh možnosti za dobro sklenjeno življenjsko zavarovanje. Večji del zastopnikov sklepa to zavarovanje samo zato, da dobijo provizijo, ne zanima jih, kaj oziroma katero vrsto življenjskega zavarovanja stranka res potrebuje. Zato se moramo pred sklenitvijo življenjskega zavarovanja pozanimati oziroma vedeti, zakaj ga sklepamo in kaj bomo dali na prvo mesto naših potreb: ali bo to donosnost, varnost naših prihrankov, likvidnost, fleksibilnost naložb, velikost zavarovalne vsote ali stroški zavarovanja. Pomembne so tudi davčne ugodnosti in kakšno zaščito imamo pred inflacijo. Torej je v današnjem času velika odgovornost vseh nas, da s svojim predhodno pridobljenim znanjem o življenjskih zavarovanjih sklenemo za nas koristno in pravo obliko življenjskega zavarovanja. Proces staranja prebivalstva je močno spremenil strukture finančnih sistemov, in sicer se povečuje vloga nedenarnih finančnih sistemov, kot so npr. pokojninski skladi, vzajemni skladi, vloga zavarovalnic in podobno, zmanjšuje pa se vloga denarnih finančnih sistemov, kot je na primer varčevanje v bankah, predvsem zaradi davčne obremenitve, vprašljive likvidnosti in minimalnih donosov, ki nam jih ponujajo banke.

1.2 PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE

Najprej bomo predstavili življenjsko zavarovanje na splošno, njegove temeljne značilnosti in njegovo zgodovino.

Potem bomo primerjali splošne pogoje treh najbolj pogostih oblik življenjskega zavarovanja med tremi zavarovalnicami, ki so glede na tržni delež za leto 2008 največje, in potrdili našo hipotezo, da med njimi ni bistvenih razlik, razlike so samo v tem, katera zavarovalnica ima najbolj ugodne in jasne splošne pogoje. Na podlagi raziskave tržnega deleža življenjskih zavarovanj pri posameznih zavarovalnicah v Sloveniji za leto 2008 pa smo ugotovili, katera zavarovalnica je vodilna pri sklepanju teh zavarovanj in kolikšen del predstavlja posamezni zavarovalnici glede na druga zavarovanja.

Naredili bomo tudi primerjavo med življenjskim zavarovanjem in drugimi naložbenimi oblikami in ugotovili, katera naložba prinese največ donosnosti, tveganja, varnosti, socialne varnosti v primerjavi z življenjskim zavarovanjem, in kako je z likvidnostjo pri posameznih naložbah in življenjskem zavarovanju. S tem bomo potrdili, da je

sklenitev življenjskega zavarovanja sedaj, ko smo v času recesije, še kako zelo pomembna za našo varno prihodnost in prihodnost naših najbližjih.

Primerjali bomo tudi tržni delež Slovenije pri življenjskih zavarovanjih z drugimi državami, ki so v združenju CEA (Evropsko združenje zavarovalnih združenj). Ko smo ugotavljali, kdo sploh potrebuje življenjsko zavarovanje, smo za različne stanove ljudi in njihove dohodke oziroma njihov kapital raziskali, katero zavarovanje je zanje najbolj koristno.

1.3 METODE DELA

Glede na izbrano temo smo najprej poiskali ustrezno literaturo in vire ter iz njih izluščili relevantno vsebino. Nato pa smo s pomočjo kompilacije od različnih avtorjev povzeli tiste bistvene značilnosti življenjskega zavarovanja, za katere menimo, da jih morajo poznati ljudje, ki potrebujejo življenjsko zavarovanje. Uporabili smo tudi metodo intervjuja, saj smo se o tem pogovarjali z ustreznimi osebami na zavarovalnicah, ter metodo opazovanja in poizvedovanja, na podlagi katere smo spoznali gibanje rasti življenjskega zavarovanja. Vse te podatke smo proučili in na njihovih osnovah ugotovili, zakaj življenjsko zavarovanje res zmanjša skrb za našo prihodnost, kakšno življenjsko zavarovanje izbrati in pri kateri zavarovalnici.

2 TEMELJNE ZNAČILNOSTI ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA

2.1 SPLOŠNO O ŽIVLJENJSKEM ZAVAROVANJU

To je osebno zavarovanje, ki se nanaša na zavarovanje za nevarnosti, ki pretijo človeku, njegovemu življenju in njegovi integriteti. Življenjsko zavarovanje je poleg zavarovanja tudi ena najbolj dovršenih oblik dolgoročnega varčevanja prebivalstva. Gre torej za zavarovanje človekovega življenja in -varčevanje z določenim namenom, ki nam hkrati zagotavlja socialno varnost (Budimir 2008, str. 25). Od vseh zavarovalnih panog je življenjsko zavarovanje po svoji funkciji najbolj raznovrstno in heterogeno. Poznamo ga v več oblikah in imamo možnost različnih kombinacij, ki omogočajo uresničitev zavarovančevih ciljev in želja. Življenjsko zavarovanje omogoča posamezniku in njegovi družini, da sami oblikujejo svoj lastni sistem varnosti, ki je prilagojen možnostim in okoliščinam, v katerih živi ta posameznik in njegova družina (Ivanjko 1999, str. 64).

V primeru nastanka zavarovalnega primera v pogodbenem roku je zavarovalnica dolžna izplačati zavarovancu oziroma določenemu upravičencu zavarovalno vsoto (Bijelić 1998, str. 214).

Življenjsko zavarovanje je v razvitih ekonomijah označeno kot nujen in temeljni element individualnega in družinskega finančnega programa ali življenjskega načrta. Že Salomon S. Hubner v svojem delu »The Economics of Life Insurance« iz leta 1930, ko je bila prisotna ameriška recesija, poudarja, da je družinski hranitelj dolžan materialno zavarovati sebe in tiste družinske člane, ki so od njega finančno odvisni. Z vidika družbe torej življenjsko zavarovanje definiramo kot socialno zavarovanje.

Življenjsko zavarovanje je zelo staro, saj so se prve oblike tega zavarovanja pojavile že v starem Egiptu, približno 4500 let pred našim štetjem. Kamnoseki so bili združeni v nekakšna združenja, ki so skrbela za pokop svojih članov. V obdobju rimskega cesarstva pa je bilo to zavarovanje prisotno pri vojakih, ki so plačevali prispevke. Po končanem služenju so jih dobili nazaj, če pa so umrli, so jih dobili njihovi svojci. Okrog leta 1000 našega štetja so cehovska združenja v primeru bolezni, smrti ali brezposelnosti kakega njihovega člana materialno pomagala temu članu oziroma njegovi družini. Življenjsko zavarovanje, ki je najbolj podobno današnjemu, pa se je razvilo v 18. stoletju v Veliki Britaniji. Britanska zavarovalnica za življenjska zavarovanja Equitable, ustanovljena leta 1756, deluje še danes (Bogataj 1998, str. 15). Šele po drugi svetovni vojni se je začelo uveljavljati tako življenjsko zavarovanje, kot velja še danes.

V Sloveniji smo se prvič srečali s povečanim zanimanjem za življenjsko zavarovanje po letu 1991. Takrat je bil parlamentu predložen nov pokojninski zakon, ki je obetal, da država svojih obveznosti do upokojencev ne bo več krila v celoti zaradi obubožanega pokojninskega sklada. Da slovensko starajoče se prebivalstvo ne bi obubožalo, je država poleg obveznega pokojninskega zavarovanja, dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja uvedla še tretji steber socialnega zavarovanja, to je resnejši pristop k življenjskemu zavarovanju, ki naj bi ustrezno nadomestil družinske pokojnine, ko zavarovanec zapusti nepreskrbljene otroke

(Bogataj 1998, str. 18). Tako je sprejetje Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju 1. 1. 2000 v ljudeh še bolj utrdilo zavest, da smo sami odgovorni za svojo finančno neodvisno in varno starost.

Pomen življenjskega zavarovanja se torej povečuje, konkurenca med različnimi zavarovalnicami pa omogoča nastajanje novih in novih oblik življenjskega zavarovanja oziroma se zavarovalnice vedno bolj prilagajajo vsakemu posamezniku, njegovim željam in potrebam pri oblikovanju življenjskih zavarovanj. Te potrebe posameznikov pa so zaščita, varčevanje in oziroma investiranje. Življenje je odgovornost, kar bomo morali prej ali slej spoznati vsi.

2.2 OBLIKE ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA

Ločimo:

- kapitalna življenjska zavarovanja, kjer se zavarovancu izplača zavarovalna vsota v enkratnem znesku, tu gre v glavnem za zavarovanje;
- rentna življenjska zavarovanja, kjer običajno nismo zavarovani, ampak samo varčujemo in se zavarovalna vsota izplača v mesečnih ali letnih rentah; tako ločimo dosmrtno in časovno rente.

Kapitalna življenjska zavarovanja delimo na:

- Mešana življenjska zavarovanja, ki pokrivajo obe nevarnosti, in sicer za primer smrti in primer doživetja. To zavarovanje je najboljše, če sta zavarovalni vsoti za obe nevarnosti enaki. Pri tem zavarovanju gre za varčevanje in zavarovanje hkrati. Primerno je za zakonce z nepreskrbljenimi otroki. Z vidika donosnosti to zavarovanje ne prinaša veliko donosa oziroma kapitala, ker je tudi tveganje manjše, čeprav skuša ohraniti korak z inflacijo.
- Življenjska zavarovanja za primer smrti ali tudi rizična zavarovanja, ki ne vsebujejo varčevalne komponente in so zato bistveno cenejša od drugih zavarovanj oziroma se lahko sklenejo z visokimi zavarovalnimi vsotami z minimalnimi mesečnimi premijami. Primerno je za posameznike, ki imajo visoke neporavnane finančne obveznosti, kot so krediti, investicije, vzdrževane družinske člane, ki so odvisni od njihovega prihodka.
- Naložbena življenjska zavarovanja, ki tudi zavarujejo nevarnost smrti in doživetja, le da tu zavarovalna vsota ni točno določena, ampak je le pričakovana. Tu naložbeno tveganje v različne sklade prevzema zavarovanec sam. Smiselna so samo pri dolgoročnih naložbenih zavarovanjih, ker se denarna sredstva iz bolj tveganih delniških skladov v zadnjih letih zavarovanja lahko postopno preusmerjajo v obvezniške, da bi se izognili izgubam ob morebitnih padcih na borzah. Primerno je za osebe, ki skušajo varčevalni del tega zavarovanja nalagati v posamezne vrednostne papirje oziroma sklade.
- Življenjsko zavarovanje za doživetje, ki zavaruje samo rizik doživetja, kar pomeni, če zavarovanec umre pred doživetjem, mu zavarovalnica ne izplača ničesar. Primerno je za tiste osebe, ki imajo dosti finančnih sredstev in jih ne želijo nikomur zapustiti in tudi ne želijo tveganja na finančnem trgu.
- Življenjsko zavarovanje na točno določen termin, ki ravno tako kot mešano življenjsko zavarovanje zavaruje nevarnost smrti in doživetja, le da tu zavarovalnica izplača zavarovalnino upravičencem na točno določen rok in ne ob smrti ali doživetju kot pri klasičnem mešanem zavarovanju. Zato je ta oblika

tudi cenejša od mešanega klasičnega življenjskega zavarovanja. Primerno je za zakonce z nepreskrbljenimi otroki, ki lahko določijo rok za izplačilo zavarovalnine (Vir: www.zavpro-zavarovanje.si, 24.6.2009).

2.3 KAKO IZBRATI ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

Pri posameznikih se življenjsko zavarovanje uporablja za različne namene oziroma različne potrebe, ki se spreminjajo v različnih življenjskih obdobjih, in je potrebno vsakomur za zagotavljanje finančne varnosti ob nepredvidenih dogodkih, nekaterim samo za varčevanje, drugim pa samo za investiranje viška svojih sredstev. Podlaga za ugotavljanje, katero je za nas primerno življenjsko zavarovanje, je tudi naše premoženje, dohodek in način življenja oziroma od dela, ki ga opravljamo, in kdo vse je odvisen od nas. Napake zaradi nepravilno sklenjenega življenjskega zavarovanja je težko in drago odpraviti oziroma jih ponavadi ni več možno odpraviti. Zato je izbira ustreznega zavarovanja bistveno cenejša varianta za nas kot pa neodgovorno ravnanje za sklenitev neustreznega življenjskega zavarovanja. To pomeni, da si moramo pred sklenitvijo življenjskega zavarovanja odgovoriti na vprašanja, kot so:

- Ali potrebujemo življenjsko zavarovanje za zaščito naših potomcev, ki so finančno odvisni od nas, ali imamo neodplačane kredite ali druge finančne obveznosti, katerih poplačilo je odvisno od sposobnosti pridobivanja naših dohodkov?
- Če smo odgovorili pozitivno, potem potrebujemo življenjsko zavarovanje brez varčevalne komponente, ki zavarovalcu za minimalno premijo nudi visoko zaščito. Ta oblika življenjskega zavarovanja je rizično zavarovanje, kjer se lahko zavarujemo samo za primer smrti brez varčevalne komponente in je zato bistveno cenejše, zavarovalne vsote pa so lahko velike za primer smrti in tako upravičencem nudijo visoko stopnjo zaščite za minimalno premijo.
- Ali potrebujemo življenjsko zavarovanje samo za varčevanje in ne potrebujemo zaščite oziroma smo zanj že poskrbeli?
- Za varčevanje imamo na voljo naložbeno življenjsko zavarovanje, mešano in rentno življenjsko zavarovanje, kamor uvrščamo še dodatne oblike, kot sta dotno in štipendijsko življenjsko zavarovanje. Ta zavarovanja so lahko namenjena varčevanju, kot na primer rentna zavarovanja, ali pa predstavljajo kombinacijo varčevanja in v manjši meri tudi zaščite, kot je to pri mešanem in naložbenem življenjskem zavarovanju. Pri rentnem in klasičnem mešanem življenjskem zavarovanju tako niso na prvem mestu pričakovanja visokih donosov, saj so ti zagotovljeni, a s tem praviloma nižji glede na bolj tvegane oblike življenjskih zavarovanj. Če pa smo pripravljeni v celoti prevzeti naložbeno tveganje in s tem tudi potencialno višje donose, bomo izbrali naložbeno življenjsko zavarovanje. Tu pa seveda lahko naložbeno tveganje zmanjšamo z izbiro skladov, kot so obvezniški skladi in skladi z zajamčenim donosom. Vedeti moramo, da je donosnost naložb obratno sorazmerna z njihovo varnostjo: bolj ko se bomo nagibali k varni naložbi, manj donosnosti bo prinašala. Posebna oblika naložbenih življenjskih zavarovanj pa so tudi investicijska naložbena zavarovanja, kjer se ni treba vnaprej omejevati z določitvijo trajanja zavarovanja; plačila so bolj fleksibilna, skratka omogočajo boljše prilagoditev našim poznejšim potrebam in željam v prihodnosti.
- Ali obstaja likvidnost pri teh življenjskih zavarovanjih?

- Likvidnost pri življenjskih zavarovanjih pomeni, kako hitro lahko pridemo do naših prihrankov, kar pa je spet odvisno od posameznih splošnih pogojev pri posameznih zavarovalnicah. Vedeti pa moramo, da odkup življenjske police ni smiseln, kar pomeni, da življenjskega zavarovanja ne sklepamo zaradi premagovanja svojih likvidnostnih težav, ampak zaradi zaščite naše družine, varčevanja, investiranja in podobno.
- Ali so naša denarna sredstva varno naložena ?
- Nad pravilnostjo poslovanja zavarovalnic in nad ustreznostjo kritnega sklada bedita Agencija za zavarovalni nadzor in zakonodaja, zato so naša vložena sredstva pri zavarovalnicah varna. Varčevalna sredstva iz osebnih življenjskih zavarovanj se nalagajo na poseben račun, ki ni predmet stečajne mase zavarovalnice.
- Ali se lahko pri življenjskem zavarovanju zaščitimo pred inflacijo?
- Ta zaščita se imenuje indeksacija in pomeni prilagajanje inflaciji in njenim nezaželenim učinkom. Če to želimo, potem na zavarovalnih ponudbah obkrožimo oziroma prekrizamo okence za indeksacijo, kar pomeni, da se bo zavarovalna vsota ob začetku vsakega zavarovalnega leta povečala za porast življenjskih stroškov po uradnih statističnih podatkih in odvisno od starosti zavarovanca. V skladu s povišanjem zavarovalne vsote se poviša tudi cena zavarovanja za preostali čas zavarovanja (Balkovec 2000, str. 120). Indeksacija se priporoča pri kapitalskih naložbah oziroma varčevanju.
- Kakšna je primerna zavarovalna vsota?
- Odvisna je od dohodkov zavarovancev, njihovega življenjskega položaja, že ustvarjenega kapitala zavarovancev, kreditnih in drugih obveznosti zavarovancev in tudi od števila oseb, ki so finančno odvisne od zavarovanca (Budimir 2008, str. 139). Ugotovili so, da je neracionalno biti preveč ali premalo zavarovan, racionalno je torej tisto življenjsko zavarovanje, ki pokrije vse naše obveznosti v primeru smrti oziroma nudi zaščito osebam, ki so finančno odvisne od zavarovanca. Obstaja dohodkovno pravilo, ki pravi, da bi moralo biti življenjsko zavarovanje posameznika enako od 6- do 8-kratniku bruto letnega dohodka.
- Kakšni so stroški pri sklepanju življenjskega zavarovanja?
- S temi stroški se moramo pred sklenitvijo zavarovanja tudi seznaniti oziroma so jih zavarovalnice dolžne predstaviti. Zavarovalnice se pri obračunu stroškov zelo razlikujejo med seboj. Gre za sklepalne stroške, stroške vplačil, upravne stroške. Večinoma velja, da ni treba imeti več življenjskih zavarovanj, ker se z vsakim zavarovanjem seštevajo tudi stroški. Z vidika stroškov je mešano življenjsko zavarovanje razmeroma drago; če ga sklenemo za manj kot 10 let, moramo plačati še davek na zavarovalne posle. Zato ga je smiselno sklepati nad 10 let in se s tem davku izognemo.
- Kateri stan ljudi in s kakšnimi dohodki potrebuje obvezno življenjsko zavarovanje?
- Potrebujejo ga skoraj vsi stanovi ljudi; ne potrebujejo ga le otroci, samski ljudje, upokojenci. Nekateri pa ga potrebujejo obvezno, in sicer družine z nepreskrbljenimi otroki, samski starši oziroma matere in očetje samohranilci zaradi finančne zaščite svojih otrok, posamezniki s podpovprečnimi dohodki in tisti, ki samostojno opravljajo poklic. Prav tako se zmanjša potreba po tem zavarovanju pri upokojenih in samskih ljudeh. Pri samskih je edina prednost za sklenitev življenjskega zavarovanja ta, da ga lahko dobi pod ugodnejšimi pogoji in za nižjo premijo. Pri upokojenih pa pride v poštev, če z njim dediči pokrijejo

stroške davkov na dediščino, stroške pogreba in druge stroške. Verjetnost, da se bo zgodil dogodek smrti, je po podatkih ZPIZ-a v Sloveniji zelo velika, saj umre vsak šesti zaposleni, preden bi se lahko starostno upokojil (Budimir 2008, str. 133).

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE	CILJNA SKUPINA	UPORABA
Za primer smrti	Vzdrževalci družine	Preskrba družine, preskrba kreditov
Za primer doživetja	Samski	Varno naložena sredstva
Za primer doživetja in smrti	Ohranjanje, izboljšanje standarda	Zavarovanje in varčevanje
Rentno	Vsi zaposleni	3. steber v pokojninskem sistemu

Tabela 1: Uporaba različnih oblik življenjskih zavarovanj (Vir: www.zavarovalniportal.si – življenjska zavarovanja, 24.6.2009)

2.4 PRIMERJAVA ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA V SLOVENIJI Z OSTALIMI DRŽAVAMI V ZDRUŽENJU CEA – EVROPSKI KOMITE ZA ZAVAROVANJA

IZBRANE DRŽAVE	PREMIJE ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA V MIO EUR	DELEŽ ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA V %
ŠVICA	18.131	56,9
BELGIJA	12.484	66,8
DANSKA	20.488	68,8
EU (25)	637.739	62,1
AVSTRIJA	7.183	46,1
ITALIJA	69.377	65,1
PORTUGALSKA	8.521	64,9
SLOVENIJA	609	32,2
GRČIJA	2.274	52,5
MADŽARSKA	1.696	50,7
HRVAŠKA	296	26,5
TURČIJA	826	14,3

Tabela 2: Delež zavarovalne premije življenjskega zavarovanja v Sloveniji LETA 2007 in v izbranih državah, ki so v združenju CEA, leta 2006 (Vir: Statistični zavarovalniški bilten 2008)

V primerjavi z gospodarsko razvitimi državami v EU vidimo, da naša država precej zaostaja po deležu življenjskega zavarovanja v primerjavi s celotno zavarovalno

premijo posameznih držav. Povprečen delež življenjske premije glede na BDP – bruto družbeni proizvod v EU znaša okoli 6 odstotkov, v Sloveniji pa je še vedno manj kot 2 odstotka. Življenjsko zavarovanje je pomembno povsod po svetu, tako v razvitih državah kot v državah v razvoju. Velja pravilo, bolj ko je država razvita, večjo vlogo ima življenjsko zavarovanje v njeni ekonomiji, ker ima življenjsko zavarovanje mnogo pozitivnih učinkov na gospodarstvo vsake države, in sicer:

- prispeva k socialni stabilnosti zavarovancev;
- omogoča, predvsem rentno, boljšo finančno varnost zavarovancev po upokojitvah;
- zavarovanci na osnovi sklenjenih življenjskih zavarovanj dobijo boljše kreditne pogoje zaradi zmanjšanja tveganja zavarovancev;
- zmanjša se tudi finančno breme države za vzdrževanje upokojencev in tistih, ki so zaradi smrti družinskih članov finančno prizadeti;
- pospešuje narodno gospodarsko rast.

(Bogataj 1998, str. 19)

3 PRIMERJAVA MED ŽIVLJENJSKIMI ZAVAROVANJI IN DRUGIMI FINANČNIMI NALOŽBAMI

3.1 SPLOŠNO O FINANČNIH NALOŽBAH

Finančne naložbe pomembno vplivajo na poslovanje in rezultate vlagateljev, zato je treba dobro premisliti o našem vlaganju in se predvsem odločiti glede na naše potrebe in koristi. To pomeni, da se ravnamo po načelu gospodarnosti, ki pravi, da moramo nalagati tako, da z naložbo dosežemo kar najbolj koristen učinek. Ta načela gospodarnosti oziroma kriteriji za finančne naložbe, po katerih se moramo ravnati, pa so: likvidnost naložb, varnost, donosnost in ustaljenost naložb ter kolikšni so davki pri posameznih naložbah. Pri vsaki naložbi je treba uveljavljati vsa naložbena načela hkrati, vendar lahko kmalu ugotovimo, da si tudi nasprotujejo. To pomeni, da moramo vsako načelo uveljaviti le toliko, kolikor je nujno, da dosežemo končni uspeh (Boncelj 1983, str. 296). Zlasti si nasprotujeta načeli varnost in donosnost oziroma sta obratno sorazmerni, kar pomeni: čim večja je varnost, manjša je donosnost in obratno. Zato se moramo vlagatelji zavestno odločiti, kateremu načelu bomo dali prednost, ali bo to donosnost ali varnost. Vedeti moramo, da banke in zavarovalnice uporabljajo ista naložbena načela, le da jim dajejo drug pomen. Banke tako na prvo mesto postavljajo načelo donosnosti, načelo likvidnosti, načelo varnosti. Zavarovalnice pa na prvo mesto postavljajo načelo varnosti, nato načelo likvidnosti in šele potem načelo donosnosti.

3.1.1 Načelo likvidnosti

Pravi, da moramo spoštovati skladnost med rokom sredstev in rokom plasmajev, kar pomeni, da moramo kratkoročne vire sredstev nameniti za kratkoročne naložbe in dolgoročne vire finančnih sredstev za dolgoročne naložbe. Če je ne upoštevamo, nam lahko grozi nelikvidnost oziroma bankrot. Po tem kriteriju si po vrstnem redu od najbolj likvidnega do najmanj likvidnega sledijo:

- gotovina oziroma dobroimetje na našem transakcijskem računu;
- kratkoročne finančne naložbe, kot so kratkoročni vrednostni papirji, ki so denarni nadomestek in zaostajajo za denarjem po likvidnosti, ker moramo čakati na njihovo zapadlost; kratkoročni depoziti z rokom do enega leta in kratkoročne naložbe v razne sklade;
- življenjska zavarovanja (zmerna likvidnost samo pri naložbenih zavarovanjih in pri tistih, kjer je možnost preujma);
- kratkoročni krediti kupcem blaga;

Pri tem skušamo doseči optimalno likvidnost, to je takrat, ko smo absolutno plačilno sposobni in maksimalno rentabilni.

3.1.2 Načelo donosnosti

Načelo donosnosti je ugodno razmerje med doseženim finančnim načrtom in našimi vloženi sredstvi. Donosnost pri kratkoročnih finančnih naložbah imenujemo tudi rentabilnost, pri dolgoročnih finančnih naložbah pa donosnost kapitala. Po tem kriteriju od najbolj donosnega do najmanj donosnega si sledijo:

- krediti kupcem blaga,

- finančne naložbe, kot so vrednostni papirji, bančni skladi,
- življenjska zavarovanja,
- bančni depoziti,
- gotovina, dobroimetje na našem transakcijskem računu.

3.1.3 Načelo varnosti

Načelo varnosti oziroma nevarnosti finančnih naložb se mora ugotavljati vnaprej, ker se ji le tako lahko izognemo. Vedeti moramo, da pri vsakem vlaganju tvegamo, ker je varnost naložbe odvisna od tega, ali nam bo subjekt, ki je našo naložbo prejel, tudi vrnil. Po tem kriteriju pa razvrstimo naložbe od najbolj varne do najmanj varne tako:

- gotovina,
- življenjska zavarovanja (naložbena, klasična, rizična),
- vplačila v bančne sklade,
- depoziti,
- vrednostni papirji,
- krediti kupcem blaga.

3.2 PIRAMIDA FINANČNIH NALOŽB

Različne načine varčevanja si lahko predstavljamo tudi kot piramido (slika 1), ki prikazuje pot od varčevanja k investiranju in različne naložbene oblike v odvisnosti od tveganja in donosa. Bolj ko je finančni trg razvit, bolj se povpraševanje po finančnih storitvah pomika navzgor po piramidi (Oseli 2006, str. 82).

Vlagatelji tako nalagajo denar v obliki piramide, kar pa je odvisno od časa naložbe in nagnjenosti k tveganju. Če posameznik potrebuje življenjsko zavarovanje, potem ima možnost skleniti primerno življenjsko zavarovanje, če ima namen samo privarčevati večji znesek, pa so boljše druge oblike naložb, kot so vrednostni papirji, skladi, depoziti. Tržna posebnost življenjskih zavarovanj je njihova sestavljenost iz obljube o finančni varnosti in dolgoročnem donosu. Tržno sporočilo o življenjskem zavarovanju naj bi torej vsebovalo (Bogataj 2000, str. 81):

- stališča o potrebnosti življenjskih zavarovanj;
- sporočila o objektivni nevarnosti v socialnem okolju, ki naj postane predmet življenjskega zavarovanja;
- sporočila o raziskovalnem učinku o določenem življenjskem zavarovanju med posameznimi zavarovalnicami, kar omogoča potencialnim zavarovancem, da se lažje odločajo o pravilni izbiri življenjskega zavarovanja;
- uresničevanje obljub o varnosti in donosu življenjskih zavarovanj pri zavarovalnicah, kar krepi verodostojnost zavarovalnic med zavarovanci.



Slika 1: Naložbena piramida (Vir: KBM INFOND, Oseli 2006)

Iz piramide vidimo: več ko tvegamo pri nalaganju finančnih sredstev, večji donos lahko pričakujemo; če pa želimo večjo varnost, si izberemo finančne naložbe iz spodnjega dela piramide. Ena možnost plemenitenja privarčevanih sredstev je tudi življenjsko zavarovanje, ki pomeni način varčevanja za varno prihodnost, kjer pa smo poleg varčevanja predvsem zavarovani.

KRITERIJI	BANČNI DEPOZIT	KRATKOROČNI DOLGOROČNI VREDNOSTNI PAPIRI	VZAJEMNI SKLADI	KLASIČNO MEŠANO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE	NALOŽBENO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE	RIZIČNO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE
LIKVIDNOST	Slaba	Dobra pri kratkoročnosti in slaba pri dolgoročnosti	Dobra	Slaba	Zmerno dobra	Slaba
DONOSNOST	Nizka	Visoka	Različna, glede na uspeh sklada	Nizka do zmerna	Različna, glede na uspeh skladov	Slaba
VARNOST NALOŽBE	Visoka	Nizka	Visoka	Visoka	Visoka	Slaba
SOCIALNA VARNOST	Je ni	Je ni	Je ni	Je, pri zavarovanju za smrt	Je, pri zavarovanju za smrt	Je, pri zavarovanju za smrt
DAVKI	Visoki	Visoki	Zmerni	Jih ni, če je zavarovanje daljše od 10 let	Jih ni, če je zavarovanje daljše od 10 let	Jih ni, če je zavarovanje daljše od 10 let
NAČELO USTALJENOSTI DONOSA	Nizko	Visoko	Odvisno od uspeha sklada	Veliko	Veliko	Veliko

Tabela 3: Primerjava med življenjskim zavarovanjem in drugimi finančnimi naložbami (Budimir 2008, str. 73)

V zgornji tabeli so povzete glavne značilnosti naložbenih oblik, kot so bančni depoziti, vlaganje v vzajemne sklade, individualno vlaganje v vrednostne papirje in naložbena, klasična in rizična življenjska zavarovanja.

Vidimo, da je likvidnost najboljša pri vzajemnih skladih, ker tukaj denarna sredstva niso vezana in jih lahko vlagatelj dvigne kadarkoli, treba je le poslati pisni zahtevek za prekinitve pogodbe in zahtevati izplačilo celotnega zneska ali pa samo dela prihrankov. Pri naložbenem življenjskem zavarovanju pa je likvidnost zmerno dobra, ker obstaja možnost izplačila predujma tudi do 90 odstotkov vrednosti privarčevanega premoženja, kar je odvisno od splošnih zavarovalnih pogojev posamezne zavarovalnice in se tako s predujmom ne prekine zavarovanje.

Donosnost je največja pri vlaganju v vrednostne papirje, ker tudi največ tvegamo, moramo pa dobro poznati kapitalski trg. Pri naložbenem življenjskem zavarovanju pa je donosnost odvisna od naložbene politike; pri nekaterih oblikah je donos zajamčen. Velja pravilo, da si lahko privoščimo bolj tvegano in s tem tudi bolj donosno naložbeno strategijo, čim daljša je zavarovalna doba. V začetku zavarovalnega obdobja tako izberemo višjo stopnjo tveganja, proti koncu obdobja pa denarna sredstva naložimo v bolj varne naložbe, kot so obvezniške, in se tako izognemo tečajnim nihanjem, ki so večja pri delniških naložbah. Pri klasičnih življenjskih zavarovanjih pa je donosnost nizka do zmerna, ker je odvisna od pripisanih dobičkov posamezne zavarovalnice, imamo pa zajamčen minimalni kapital ob dožitju. Pri vlaganju v sklade je torej donosnost odvisna od uspešnosti posameznega sklada.

Vlaganje v vzajemne sklade, vrednostne papirje in bančne depozite je veliko bolj obdavčeno kot življenjska zavarovanja oziroma davkov pri življenjskih zavarovanjih sploh ni, če je zavarovalna doba daljša od 10 let.

Najmanj varno je nalagati denarna sredstva v vrednostne papirje, ker tudi veliko tvegamo. Tu je vedno prisotno vprašanje, ali vrednost naših denarnih sredstev, ko potrebujemo denar, ustreza našim pričakovanjem. Pri vseh drugih oblikah finančnih naložb pa je varnost naših denarnih sredstev zagotovljena.

Pomembna razlika med življenjskimi zavarovanji in drugimi finančnimi naložbami je socialna varnost, ki jo imamo zagotovljeno samo pri življenjskih zavarovanjih, kjer smo, poleg tega da varčujemo, tudi zavarovani za primer smrti.

Načelo ustaljenosti se v bančnih finančnih naložbah skriva v načelu donosnosti, pri življenjskih zavarovanjih pa se obravnava ločeno, ker je poglobitnega pomena za zavarovalnice. To načelo pri zavarovalnicah zagotavlja konstantnost premij za ves čas trajanja življenjskega zavarovanja, močna vezanost zavarovalcev na zavarovalnico in obrestna mera teh zavarovalnih naložb je povprečna. Zavarovalnice dajejo prednost načelu ustaljenosti, zlasti pri življenjskih zavarovanjih, in sicer pred načelom donosnosti, ker je z uspešnim uveljavljanjem prvega tudi uspešno uveljavljeno drugo načelo donosnosti (Boncelj 1983, str. 296).

4 ANALIZA MEŠANEGA, NALOŽBENEGA IN RIZIČNEGA ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA MED TREMI ZAVAROVALNICAMI

4.1 IZBIRA ZAVAROVALNIC

Za analizo mešanega, naložbenega in rizičnega življenjskega zavarovanja sem naredila primerjavo med 3 zavarovalnicami, in sicer sem se odločila zanje po kriteriju največjega tržnega deleža pri teh življenjskih zavarovanjih.

ZAVAROVALNICE	TRŽNI DELEŽ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ V %	PREMIJA ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ BREZ DPZ ¹ V EVRIH
SKUPAJ	100,00	471.038.727
TRIGLAV	44,32	208.772.688
MARIBOR	13,52	63.674.780
KD ŽIVLJENJE	12,17	57.328.170
MERKUR	7,46	35.121.358
NLB VITA	7,44	35.037.372
GRAWE	5,17	24.353.424
ADRIATIC SLOVENICA	3,47	16.329.200
GENERALI	3,40	16.012.936
TILIA	2,02	9.507.896
SKLAD OBRTNIKOV IN PODJETNIKOV (SOP)	0,94	4.443.452
VICTORIA VOLKSBANKEN	0,10	457.451

Tabela 4: Tržni deleži zavarovalnic z življenjskimi zavarovanji v Sloveniji za leto 2007 (Vir: Statistični zavarovalniški bilten 2008)

¹ DPZ – dodatna pokojninska zavarovanja

Največji tržni delež pri življenjskih zavarovanjih ima Zavarovalnica Triglav, ki zavzema 44,32 odstotka tržnega deleža, sledi ji Zavarovalnica Maribor s 13,52-odstotnim tržnim deležem in tretja je Zavarovalnica KD Življenje z 12,17-odstotnim tržnim deležem. Skupaj zavzemajo že kar 70,01 % vsega trga življenjskih zavarovanj.

VRSTE ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	OBRAČUNANA ZAVAROVALNA PREMIJA Z DPZ V EVRIH	ŠTEVILO ZAVAROVANCEV
SKUPAJ	609.266.171	1.372.538
MEŠANA ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	168.113.453	572.810
NALOŽBENA ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	356.000.000	596.100
DRUGA ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	85.152.718	203.628

Tabela 5: Statistični podatki o vrstah življenjskega zavarovanja v letu 2007 (Vir: Statistični zavarovalniški bilten 2008)

Z življenjskimi zavarovanji je bilo l. 2007 zbranih več kot 609 milijonov EUR bruto obračunanih premij, največ, 356 milijonov EUR, pa z naložbenimi življenjskimi zavarovanji, kar predstavlja več kot polovico vse zbrane premije življenjskih zavarovanj. Na drugem mestu je še vedno klasično življenjsko zavarovanje z deležem 38,7 %. Delež življenjskih zavarovanj glede na vso zavarovalno premijo še vedno vztrajno narašča, predvsem zaradi uspešne prodaje naložbenih življenjskih zavarovanj, in znaša za leto 2007 32,17 % vsega portfelja oziroma so življenjska zavarovanja glede na obračunano premijo na prvem mestu pred vsemi drugimi zavarovalnimi vrstami. Pomembno za narodno gospodarstvo je, da bruto obračunana premija življenjskega zavarovanja zavzema že 1,8 % BDP – bruto družbenega proizvoda.

Visoke borzne izgube pa letos niso prizadele samo vlagateljev na kapitalskih trgih, ampak tudi tiste, ki so vlagali v naložbena življenjska zavarovanja. Zato se že opaža zmanjšano zanimanje za naložbena zavarovanja. V letu 2008 so ta naložbena zavarovanja pridelala že 25-odstotno izgubo. Zavarovanci tako naložbena zavarovanja povezujejo s krizo in se spet raje odločajo za klasična življenjska zavarovanja.

4.2 PRIMERJAVA VSEBINE OZIROMA SPLOŠNIH POGOJEV MEŠANEGA ŽIVLJENSKEGA ZAVAROVANJA MED ZAVAROVALNICAMI TRIGLAV, MARIBOR IN KD ŽIVLJENJE

Splošne pogoje za mešano življenjsko zavarovanje Zavarovalnice Triglav smo primerjali s pogoji Zavarovalnice Maribor in Zavarovalnice KD Življenje ter ugotavljali razlike. Splošni pogoji Zavarovalnice Triglav so sestavljeni iz splošnega in posebnega dela ter skupnih zaključnih določil.

ČLENI SPLOŠNIH POGOJEV Zavarovalnice Triglav²	ZAVAROVALNICA MARIBOR	KD ŽIVLJENJE
1. UVODNA DOLOČILA	Zavarovalec je tu sklenitelj; zavarovana oseba je tu zavarovanec; starost osebe ob izteku zavarovanja tu ni omejena na 75 let.	Zavarovana oseba je tu zavarovanec; izraz premija – dogovorjeni znesek, ki ga zavarovalec plača zavarovalnici po zavarovalni pogodbi; izraz vzajemno zavarovanje – zavarovanje dveh oseb z isto zavarovalno pogodbo; za osebo, ki je stara 14 let, je treba za veljavno zavarovanje za primer smrti pridobiti pisno soglasje njenega zakonitega zastopnika.
2. PONUDBA IN POLICA	Polica je listina o sklenjeni pogodbi za življenjsko zavarovanje; glasi se na določeno ime ali po odredbi, ne more pa se glasiti na prinosnika; splošni pogoji so sestavni del police življenjskega zavarovanja.	Sestavni del ponudbe je tudi vprašalnik o zdravstvenem stanju osebe; lahko zavrne ponudbo brez navedbe razlogov za zavrnitev.
3. TRAJANJE ZAVAROVANJA	Višino začasnega jamstva določi uprava na predlog strokovne službe.	Višina začasnega jamstva ne sme presegati 7.500 EUR in ne velja za vsa dodatna zavarovanja, ki so sklenjena skupaj z življenjskim zavarovanjem.
4. OBVEZNOSTI	Zavarovalna vsota za smrt	Zavarovalna vsota za

² Členi splošnih pogojev Zavarovalnice Triglav so opisani spodaj.

ZAVAROVALNICE	se izplača ob smrti zavarovalca brez čakalne dobe.	smrt se izplača takoj ob smrti zavarovalca, če umre v času trajanja zavarovanja.
5. OMEJITEV IN IZKLJUČITEV JAMSTVA ZAVAROVALNICE	Ne izplača zavarovalne vsote za primer smrti, če umre za posledicami samomora v prvih dveh letih trajanja zavarovanja; ne izplača zavarovalne vsote oziroma samo matematično rezervacijo v primeru izvršitve smrtne kazni zavarovanca.	Ne izplača zavarovalne vsote v primeru terorizma in smrtne kazni.
6. OBVEZNOSTI ZAVAROVALCA IN POSLEDICE NEIZPOLNITVE TEH OBVEZNOSTI	Lahko razveljavi pogodbo, če izve za neresničnost podatkov o zavarovalcu v celotnem trajanju zavarovanja; v treh mesecih od dneva, ko izve za netočnost podatkov, mora o tem obvestiti zavarovalca; sklenitelj je dolžan takoj sporočiti zavarovalnici spremembo bivališča. Če tega ne stori, nosi vse stroške zaradi tega, in sicer v pisni obliki.	Zavarovalec je dolžan obveščati zavarovalnico o vseh spremembah, ki so pomembne za izvajanje zavarovanja; spremembo bivališča je zavarovalec dolžan sporočiti zavarovalnici v 15 dneh od dneva spremembe.
7. DOGOVOR O PREMIJI IN ZAVAROVALNI VSOTI TER PLAČEVANJE PREMIJE	Zavarovalno premijo je možno plačevati v celoti, letno ali v obrokih.	Ponudnik ob predložitvi ponudbe lahko plača predujem v višini ene ali več dogovorjenih premij, in vse to se šteje za plačilo premije, če se pogodba sklene. Zavarovalec je dolžan poleg dogovorjene premije plačati tudi vse predpisane davke in prispevke.
8. POSLEDICE ZARADI NEPLAČILA PREMIJE	V primeru neplačila za zavarovanja, ki so plačana najmanj dve leti oziroma tri leta za zavarovanja z zavarovalno dobo 15 let in več, lahko zavarovalnica zniža zavarovalno vsoto; če zavarovalec kljub opominu	V primeru neplačila za zavarovanja, ki so plačana najmanj dve leti in z zavarovalno dobo do vključno 14 let, ali zavarovanja, kjer so premije plačane za tri leta z zavarovalno dobo nad

	zaradi neplačila premije tega ne stori v 30 dneh, lahko že zavarovalnica odstopi od pogodbe oziroma zniža zavarovalno vsoto.	14 let, lahko zniža zavarovalno vsoto. V primeru neplačila premije zavarovalnica takoj pozove zavarovalca.
9. PREVREDNOTENJE	Nima tega člena v splošnih pogojih.	Nima tega člena v splošnih pogojih.
10. MIROVANJE ZAVAROVANJA	Nima tega člena v splošnih pogojih.	Nima tega člena v splošnih pogojih.
11. POVEČANJE ZAVAROVALNE VSOTE	Nima tega člena v splošnih pogojih.	Možna je le sprememba zavarovalne vsote v soglasju z zavarovalnico v času trajanja zavarovanja, znižanje zavarovalne vsote pa šele po preteku prvega zavarovalnega leta.
12. ODKUP ZAVAROVANJA	Enaki pogoji za odkup kot pri 8. členu; tu se odkup ne more zahtevati ob brezposelnosti in razvezi zakonske zveze pri vzajemnem zavarovanju.	Enaki pogoji za odkup kot pri 8. členu; datum odkupa je vedno 1. v mesecu ob 00.00 uri; če je zavarovalnica plačala zavarovalcu stroške zdravniškega pregleda, se odkupna vrednost zmanjša za plačane stroške. Odkup zavarovanja lahko zahteva upnik, ki mu je bila polica izročena v zastavo in zavarovalec ni poravnal terjatve do upnika; jamstvo zavarovalnice preneha ob 24.00 uri zadnjega dne v mesecu pred datumom odkupa.
13. PREDUJEM	Nima tega člena v splošnih pogojih.	Nima tega člena v splošnih pogojih.

<p>14. OBNOVITEV ZAVAROVANJA</p>	<p>Če zavarovanec umre v prvem letu zaradi zamolčane bolezni po obnovitvi zavarovanja, veljajo pogoji iz 8. člena.</p>	<p>Življenjsko zavarovanje se lahko obnovi najpozneje 12 mesecev od izteka meseca, za katerega je plačana zadnja premija; če zavarovanec umre v prvem letu zaradi zamolčane bolezni, zavarovalnica izplača znižano zavarovalno vsoto po pogojih iz 8. člena.</p>
<p>15. RAZPOLAGANJE S PRAVICAMI IZ ZAVAROVANJA</p>	<p>Če sklenitelj in zavarovanec ni ista oseba, je potrebno pisno soglasje zavarovanca pri razpolaganju s pravicami; upravičenec lahko pravico do zavarovalne vsote prenese na drugega še pred zavarovalnim primerom s pisnim privoljenjem sklenitelja.</p>	<p>Polico se lahko zastavi. Zavarovalnica mora biti pisno obveščena, da je polica zastavljena določenemu upniku.</p>
<p>16. IZPLAČILA PO ZAVAROVALNI POGODBI</p>	<p>Zavarovalnica izplača zavarovalnino šele potem, ko je podan pravni temelj – prejem vseh potrebnih dokaznih dokumentov na zavarovalnico.</p>	<p>Če zavarovalnica izplača zavarovalno vsoto osebi, ki bi imela do nje pravico, če zavarovalec ni določil upravičenca, je zavarovalnica prosta vseh obveznosti iz pogodbe, če ob izplačilu ni vedela, da je upravičenec določen z oporoko ali drugim aktom, in upravičenec mora zahtevati vračilo zavarovalne vsote od osebe, ki je prejela to vsoto; ob izplačilu zavarovalnica pobota vse neplačane zapadle premije.</p>
<p>17. UDELEŽBA PRI DOBIČKU</p>	<p>Enaki pogoji kot pri Triglavu.</p>	<p>Pri dobičku je udeležena vsaka veljavna polica življenjskega zavarovanja, ki je bila ob koncu poslovnega leta v veljavi najmanj 24</p>

		mesecev.
18. DODATNA ZAVAROVANJA	Ima poleg dodatnega nezgodnega zavarovanja še dodatne pogoje za dodatno zavarovanje otrok zavarovancev in dodatno zavarovanje hujših bolezni.	Ima le dodatne pogoje za zavarovanje kritičnih bolezni pri življenjskem zavarovanju.
19.–24. POSEBNI DEL	Nima opredeljenih teh pogojev.	Nima opredeljenih teh pogojev.
25. STORITVE ZAVAROVALNICE	Enaki pogoji kot pri Triglavu.	Enaki pogoji kot pri Triglavu.
26. VARSTVO OSEBNIH PODATKOV	Nima opredeljenih teh pogojev.	Zavarovalnica lahko uporablja osebne podatke zavarovanca še 5 let po prenehanju trajanja zavarovanja zavarovanca oziroma do pisnega preklica zavarovalca.
27. IZVENSODNO REŠEVANJE SPOROV	Če se upravičenec ne strinja z odločitvijo pritožbene komisije, lahko vloži tožbo pri krajevnem pristojnem sodišču.	Pritožbeni postopek je organiziran na dveh stopnjah in odločitev na drugi stopnji je dokončna.
28. ZAKLJUČNA DOLOČILA	Nima opredeljenih teh pogojev.	Enaki pogoji kot pri Triglavu.

Tabela 6: Razlike splošnih pogojev za mešano življenjsko zavarovanje med zavarovalnicami (Vir: Splošni pogoji Zavarovalnice Triglav za življenjsko zavarovanje PG-Z-ZIV-07-8, Splošni pogoji Zavarovalnice Maribor ŽZ-2006 in Splošni pogoji Zavarovalnice KD ŽIVLJENJE SPM-MŽ-01/08)

4.2.1 Opis splošnih pogojev Zavarovalnice Triglav za mešano življenjsko zavarovanje

I. SPLOŠNI DEL

1. člen: UVODNA DOLOČILA

Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje so sestavni del pogodbe o življenjskem zavarovanju, ki je sklenjena med zavarovalcem in Zavarovalnico Triglav, s katero se zavarovalec obvezuje, da bo zavarovalnici plačeval določena denarna sredstva oziroma premijo, zavarovalnica pa se obvezuje, da bo ob nastopu zavarovalnega primera izpolnila z zavarovalno pogodbo določene pogodbene obveznosti.

Življenjsko zavarovanje se lahko sklene z zdravniškim pregledom ali brez njega, in sicer za primer smrti in doživetja. Z življenjskim zavarovanjem je mogoče zavarovati le zdrave osebe od 14. do izpolnjenega 65. leta starosti na tako zavarovalno dobo, da pri zavarovanjih z omejenim trajanjem zavarovanja ob izteku zavarovanja niso starejše od 75 let. Osebe, ki niso popolnoma zdrave, in osebe, starejše od 65 let, je mogoče zavarovati le po dopolnilnih pogojih. Nično je zavarovanje za primer smrti osebe, ki še ni stara 14 let, in osebe, ki ji je popolnoma odvzeta poslovna sposobnost.

Vse pravice in dolžnosti zavarovalnice in zavarovalca so določene s pisno pogodbo, ki vsebuje ponudbo z dopolnili in izjavami, zdravniško spričevalo, polico, splošne pogoje, dopolnilne pogoje za dodatna zavarovanja in druge dodatke in priloge k polici. Vsi dogovori veljajo le, če so sklenjeni pisno, in veljajo od trenutka, ko jih prejme tisti, ki so mu namenjene. Spremembe, ki imajo za posledico spremembo jamstva zavarovalnice, pa začnejo veljati prvega v naslednjem mesecu po prejemu zahteve. Pri pogodbah, sklenjenih na daljavo, pa zavarovalnica lahko določi, da je zavarovanje sklenjeno s plačilom premije. Če se pošiljajo po pošti, se kot dan prejema šteje dan, ko je bilo priporočeno pismo oddano na pošti.

Uvodna določila še navajajo pomen izrazov v splošnih pogojih, in sicer:

- ponudnik – oseba, ki želi skleniti zavarovanje in v ta namen predloži zavarovalnici pisno ponudbo;
- zavarovalec – fizična ali pravna oseba, ki sklene zavarovalno pogodbo z zavarovalnico;
- upravičenec – oseba, v korist katere se sklene zavarovanje;
- zavarovalna vsota – je pogodbeni obveznost zavarovalnice, ki se izplača v enkratnem ali večkratnih zneskih,
- osnovno zavarovanje – je v skladu s posebnim delom sklenjena pogodba življenjskega zavarovanja;
- dodatno zavarovanje – je zavarovanje, ki je priključeno osnovnemu življenjskemu zavarovanju.

2. člen: PONUDBA IN POLICA

Ponudba za življenjsko zavarovanje se predloži v pisni obliki na obrazcu zavarovalnice in vsebuje bistvene elemente pogodbe. Ta ponudba, ki je bila predložena zavarovalnici za sklenitev življenjskega zavarovanja, obvezuje ponudnika osem dni od dne, ko je prispela k zavarovalnici, če ponudnik ni določil krajšega roka; če je potreben zdravniški pregled, pa trideset dni. Če zavarovalnica v tem roku ne odkloni ponudbe, ki se ne odmika od pogojev, po katerih se sklepa zavarovanje, se šteje, da je ponudba sprejeta in da je pogodba sklenjena tistega dne, ko je ponudba prispela na zavarovalnico.

Ponudbo morata podpisati obe stranki. Če zavarovalec in zavarovana oseba nista ista oseba, je za veljavnost pogodbe na ponudbi potreben tudi podpis zavarovane osebe.

Zavarovalnica nato izstavi polico v enem izvodu iz ponudbe, na kateri morajo biti navedeni vsi podatki o zavarovalnici, zavarovalcu, zavarovani osebi z njenimi rojstnimi podatki, zavarovane nevarnosti, začetek in trajanje zavarovanja,

zavarovalna vsota, premija, upravičenci, tabela znižanih zavarovalnih vsot in odkupnih vrednosti, datum izstavitve police in podpis zavarovalnice. Če se polica bistveno razlikuje od ponudbe in drugih pisnih izjav zavarovalca, lahko ta pisno ugovarja v enem mesecu po prejemu police. Če tega ne stori, velja vsebina police.

3. člen: TRAJANJE ZAVAROVANJA

Zavarovanje se lahko sklene, če ni drugače določeno, tako, da začne veljati prvi dan v mesecu. Zavarovanje se začne ob 00.00 tistega dne, ki je v polici naveden kot začetek zavarovanja. Takrat se začne tudi jamstvo zavarovalnice, če je do takrat plačana celotna prva premija.

Če prva premija ni plačana do začetka zavarovanja, zavarovalnica podeli začasno jamstvo, in sicer od začetka zavarovanja do zadnjega dne v mesecu začetka zavarovanja. Zavarovalno jamstvo pa preneha, če celotna prva premija ni plačana do poteka začasnega jamstva. V tem primeru se jamstvo ponovno začne ob 24.00 tistega dne, ko je prva premija plačana v celoti, s pogojem, da se zdravstveno stanje zavarovane osebe do podpisa ponudbe ni poslabšalo.

Zavarovanje poteče ob 00.00 tistega dne, ki je na polici naveden kot potek zavarovanja, ali ob smrti zavarovane osebe oziroma ene od zavarovanih oseb. Začetek, trajanje in potek zavarovanja so določeni na ponudbi in polici. Zavarovalec ima pravico, da v 30 dneh od sklenitve zavarovanja odstopi od zavarovalne pogodbe, vendar mora biti ta odstop pisen in vložen na zavarovalnico do izteka roka oziroma, če je oddan priporočen na pošti, na dan izteka roka. Zavarovalnica je upravičena obračunati dejanske stroške, povezane z odstopom od pogodbe, kot so določeni v veljavnem ceniku na dan sklenitve pogodbe.

4. člen: OBVEZNOSTI ZAVAROVALNICE

Če zavarovana oseba sklene zavarovanje brez zdravniškega pregleda in umre v prvih šestih mesecih od začetka jamstva, mora zavarovalnica izplačati upravičencu polovico zavarovalne vsote za smrt takoj po smrti zavarovane osebe.

Celotno zavarovalno vsoto pa mora izplačati, če je zavarovanje sklenjeno z zdravniškim pregledom, če zavarovana oseba umre zaradi nezgode, nosečnosti ali poroda oziroma pri novem zavarovanju, ki je sklenjeno brez zdravniškega pregleda, ki se začne najpozneje tri mesece po doživetju prejšnjega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav, d. d.

5. člen: OMEJITEV IN IZKLJUČITEV JAMSTVA ZAVAROVALNICE

Zavarovalnica ne izplača zavarovalne vsote, temveč samo do tedaj zbrano matematično rezervacijo, če je zavarovana oseba v prvih dveh letih trajanja zavarovanja napravila samomor ali ga je poskusila napraviti, ne glede na to, kdaj je za njegovimi posledicami umrla, in če je zavarovana oseba umrla zaradi vojnih dogodkov. Zavarovalnica ne izplača zavarovalne vsote, če je smrt zavarovane osebe namerno povzročil upravičenec. Če pa je bila do tedaj premija plačana najmanj za tri leta, izplača zavarovalnica matematično rezervacijo zavarovalcu oziroma njegovim dedičem.

6. člen: OBVEZNOST ZAVAROVALCA IN POSLEDICE NEIZPOLNITVE TEH OBVEZNOSTI

Zavarovalec je ob sklenitvi pogodbe dolžan prijaviti zavarovalnici vse okoliščine, ki so pomembne za ocenitev nevarnosti in so mu znane, predvsem pa tiste, za katere je zavarovalnica pisno vprašala v ponudbi. Če je zavarovalec namenoma netočno prijavil ali namenoma zamolčal, zato ker potem zavarovalnica ne bi sklenila pogodbe, lahko zavarovalnica v prvih treh letih zahteva razveljavitev pogodbe oziroma odkloni izplačilo zavarovalne vsote, če zavarovana oseba umre prej, preden je ona izvedela za te okoliščine. Če je bila pogodba razveljavljena, zavarovalnica obdrži že plačane premije in ima pravico zahtevati plačilo premije za zavarovalno dobo, v kateri je zahtevala razveljavitev pogodbe.

Zavarovalnica lahko po svoji izbiri oziroma v enem mesecu od dneva, ko je izvedela za netočnost podatkov, v prvih treh letih trajanja zavarovanja razdre pogodbo ali pa predlaga povečanje premije zaradi večje nevarnosti oziroma v sorazmerju z nevarnostjo. Če zavarovalec v primeru zvišanja premije tega ne sprejme v 14 dneh od dneva sporočila zavarovalnice zavarovancu, da bo zvišala premijo, je pogodba razdrta in zavarovalnica je dolžna izplačati matematično rezervacijo. Če pa je zavarovalni primer nastal prej, preden je bila ugotovljena netočnost prijave, ali pozneje, pred razvezo pogodbe ali pred dosego sporazuma o zvišanju zavarovalne premije, se zavarovalna vsota zmanjša v sorazmerju med stopnjo plačanih premij in stopnjo premij, ki bi morale biti plačane glede na resnično dejavnost.

7. člen: DOGOVOR O PREMIJI IN ZAVAROVALNI VSOTI TER PLAČEVANJE PREMIJE

Zavarovalno vsoto in premijo določita ponudnik in zavarovalnica po podatkih v ponudbi, zlasti glede na izbrani premijski cenik, starost zavarovane osebe, spol in zavarovalno dobo. Dogovorjena premija se plačuje mesečno vnaprej, in sicer prvega v mesecu, v katerem zapade v plačilo, lahko pa se dogovorita tudi za drugačen način plačevanja. Zavarovalnici pripada premija do konca meseca, v katerem nastopi zavarovalni primer. Če je zavarovalec v zaostanku s plačilom ene ali več premij, se s plačilom premije najprej poravnajo neplačane zapadle premije, za katere mora zavarovalec plačati tudi zamudne obresti. Pri zavarovanjih s plačilom premije v enkratnem znesku pa zavarovalnica ob nastopu zavarovalnega primera obdrži celotno plačano premijo. Premija se plačuje preko banke ali po pošti, izjemoma pooblaščenemu predstavniku zavarovalnice. Če se nakazuje po pošti ali pa preko banke, velja, da je premija plačana ob 24.00 tistega dne, ko je na pošti ali banki potrjeno vplačilo. Zavarovalec je torej dolžan plačevati zavarovalnici premijo, zavarovalnica pa je dolžna sprejeti premijo od vsake osebe, ki ima za to pravni interes. Če je premija plačana v tuji valuti, se obračuna protivrednost premije v uradno denarno enoto Republike Slovenije po srednjem valutnem tečaju Banke Slovenije, ki velja osmi dan pred zapadlostjo premije.

8. člen: POSLEDICE ZARADI NEPLAČILA PREMIJE

Če premija ni plačana 2 meseca po zapadlosti, lahko zavarovalnica zavarovalca pozove, naj plača premijo, in sicer se mu ta zahteva vroči s priporočenim pismom.

Če zavarovalec kljub temu še ne plača premije v mesecu dni od datuma, ko mu je bil vročen opomin, sme zavarovalnica, če so ji bile dotlej plačane premije najmanj za dve polni leti pri zavarovanjih z zavarovalno dobo do vključno 12 let, ali najmanj za tri polna leta pri zavarovanjih z zavarovalno dobo od 13 do 29 let, ali najmanj za štiri polna leta pri zavarovanju z zavarovalno dobo nad 29 let in za tri leta za zavarovanja, sklenjena za vse življenje, izjaviti zavarovalcu, da znižuje dogovorjeno zavarovalno vsoto brez nadaljnjega plačevanja premije – kapitalizirano zavarovanje oziroma da odstopa od pogodbe, če niso bile plačane premije za dve oziroma tri leta. Premij, ki so bile plačane do razveze pogodbe, zavarovalnica ne vrne.

Znižana zavarovalna vsota se po metodah aktuarske matematike izračuna tako, da se matematična rezervacija, ki ustreza plačani premiji, šteje kot enkratna premija, na osnovi katere se nato izračuna znižana zavarovalna vsota.

V primeru kapitalizacije prenehajo veljati vsa dodatna zavarovanja, ki so priključena življenjskemu zavarovanju.

9. člen: PREVREDNOTENJE OZIROMA VALORIZACIJA

Zavarovalnica vsako leto sočasno s pripisom udeležbe pri dobičku prevrednoti zavarovalne premije. V skladu s povečanjem zavarovalnih premij se na novo preračunajo zavarovalne vsote ob upoštevanju preostalega časa plačevanja premij in takratne starosti zavarovane osebe. Izvede se le, če je na dan prevrednotenja od začetka zavarovanja preteklo vsaj eno leto in če je do poteka zavarovalne dobe več kot pet let, in sicer v višini povišanja indeksa cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji v skladu z uradno objavljenimi podatki Statističnega urada RS in glede na obdobje preteklega koledarskega leta. O vseh teh spremembah zavarovalnica pisno obvesti zavarovalca, ki lahko to valorizacijo v 15 dnevih zavrne. S posebnim dogovorom med zavarovalnico in zavarovalcem lahko zavarovalnica prevrednoti zavarovalne vsote in premije tudi za zavarovanja, ki so sklenjena v tuji valuti.

10. člen: MIROVANJE ZAVAROVANJA

Zavarovalec lahko za omejeno obdobje uveljavlja pravico do mirovanja plačevanja premije, če izpolnjuje pogoje za to, in sicer če sta od začetka zavarovanja do mirovanja pretekli vsaj dve leti pri zavarovanjih z zavarovalno dobo do vključno 12 let in če so premije plačane za dve leti; če so pretekla tri leta pri zavarovanjih z zavarovalno dobo od 13 do 29 let in so premije plačane za tri leta ter če so pretekla štiri leta za zavarovanja z zavarovalno dobo nad 29 let in so premije plačane za štiri leta. Zavarovalec da pisno zahtevo za mirovanje zavarovalnici, v kateri mora navesti razloge za oprostitev plačevanja premije in želeno dobo trajanja mirovanja. Mirovanje lahko neprekinjeno traja največ eno leto in zavarovalec lahko v vsem času trajanja zavarovanja zahteva mirovanje največ dvakrat in drugič šele takrat, ko sta od predhodnega mirovanja minili vsaj dve leti in če je v tem obdobju redno plačeval zavarovalno premijo.

V času mirovanja je zavarovalec zavarovan z zavarovalno vsoto, ki je enaka kapitalizirani – znižani zavarovalni vsoti, in v času mirovanja zavarovalnica za izplačila ne jamči dodatnih zavarovanj. Po preteku obdobja mirovanja se preračunata zavarovalna vsota in zavarovalna premija, pri čemer se upošteva, da za

določeno obdobje premija ni bila plačana. Trajanje zavarovanja se ne spremeni zaradi mirovanja.

30 dni pred potekom mirovanja zavarovalnica obvesti zavarovalca, naj spet plačuje premijo, in če je ta ne plača, zavarovalnica ravna v skladu z določili 8. člena teh pogojev. Zavarovalnica lahko zavrne mirovanje brez obrazložitve.

11. člen: POVEČANJE ZAVAROVALNE VSOTE

Zavarovalnica in zavarovalec se lahko dogovorita, da se zavarovalna vsota življenjskega osnovnega zavarovanja poveča, s tem da zavarovalec potem plačuje višjo premijo. Zavarovalna vsota se lahko brez ugotavljanja zdravstvenega stanja zavarovane osebe poveča največ za toliko, da nova zavarovalna vsota ne presega dvakratnika osnovne zavarovalne vsote ob sklenitvi zavarovanja.

Zavarovalec mora prošnjo za povečanje zavarovalne vsote predložiti zavarovalnici pisno ter navesti razloge in dokazila, zaradi katerih zahteva povečanje zavarovalne vsote. Povečanje zavarovalne vsote lahko zahteva ob rojstvu otroka zavarovane osebe, sklenitvi zakonske zveze zavarovane osebe in najemu dolgoročnega namenskega kredita za nakup nepremičnine zavarovane osebe, in sicer v treh mesecih od teh dogodkov. Če zavarovana oseba v prvem letu po povečanju zavarovalne vsote umre zaradi bolezni oziroma napravi samomor, zavarovalnica izplača prvotno dogovorjeno zavarovalno vsoto.

12. člen: ODKUP ZAVAROVANJA

Na zahtevo zavarovalca za odkup zavarovanja mora zavarovalnica izplačati odkupno vrednost police zavarovalcu, če sta od začetka zavarovanja do odkupa potekali vsaj dve leti pri zavarovanjih z zavarovalno dobo do vključno 12 let in so premije plačane za dve leti, če so potekla tri leta pri zavarovanjih z zavarovalno dobo od 13 do 29 let in so premije plačane za tri leta ter če so potekla 4 leta pri zavarovanjih z zavarovalno dobo nad 29 let in so premije plačane za 4 leta, pri zavarovanjih za vse življenje pa, če so potekla vsaj tri leta in so premije plačane za tri leta. Odkupna vrednost police znaša 95 % matematične rezervacije,³ izračunane po metodah aktuarske matematike. V poznejšem obdobju pa je odkupna vrednost enaka višini matematične rezervacije v trenutku odkupa, zmanjšane za tak sorazmerni delež med 5 % in 0 %, da je ob izteku dogovorjenega trajanja zavarovanja odkupna vrednost zavarovanja enaka 100 % matematične rezervacije.

Odkupna vrednost dodatne zavarovalne vsote iz naslova dobička znaša 80 % matematične rezervacije iz naslova udeležbe pri dobičku.

Odkup zavarovanja se lahko zahteva v določenih primerih, in sicer izselitev zavarovalca iz Republike Slovenije, smrt upravičenca ali ožjega družinskega člana, 100 % trajna invalidnost, izguba poslovne sposobnosti, težja bolezen zavarovane osebe, razveza zakonske zveze pri vzajemnem zavarovanju zakoncev, nepretrgana brezposelnost zavarovalca za obdobje, daljše od 6 mesecev.

³ Matematične rezervacije so matematično-statistično ocenjene sedanje vrednosti prihodnjih obveznosti iz življenjskih zavarovanj, zmanjšane za sedanjo vrednost ocenjenih prihodnjih vplačanih premij.

Odkup zavarovanja ni možen, če je zavarovalec oproščen nadaljnega plačevanja premij. Pravice odkupa ne morejo uveljaviti upniki zavarovalca in ne zavarovalni upravičenci. Odkupno vrednost zavarovalnica izplača upravičencu le na njegovo zahtevo in če je odločitev upravičenca nepreklicna. Zavarovalnica izplača odkupno vrednost police v treh mesecih od prejema popolne zahteve za odkup. Jamstvo zavarovalnice pri odkupu zavarovanja preneha ob 00.00 tistega dne, ko je odkupna vrednost izplačana, ali najpozneje po izteku meseca, za katerega je plačana zadnja premija.

13. člen: PREDUJEM

Če zavarovalec izpolnjuje pogoje, pod katerimi je upravičen zahtevati odkup, lahko zavarovalnica zavarovancu na njegovo zahtevo izplača predujem, ki ga zavarovalec pozneje lahko vrne, in sicer mora dati pisno zahtevo za predujem. Od prejetega predujma mora zavarovalec plačevati določene obresti. Če zamudi s plačilom obresti, se ravna, kot da je zahteval odkup. Vračilo predujma in plačevanje obresti ne vplivata na obveznost plačevanja premije. Ob nastopu zavarovalnega primera mora zavarovalnica izplačati zavarovalno vsoto, ki je zmanjšana za znesek nevrnjenega predujma, vključno z obrestmi.

14. člen: OBNOVITEV ZAVAROVANJA

Obnovitev zavarovanja je možna pri zavarovanju, ki je prenehalo delovati zaradi neplačila premije ali ki je bilo samo spremenjeno v zavarovanje z znižano zavarovalno vsoto. Prošnja za obnovitev se izstavi pisno s strani zavarovalca. Ko zavarovalnica pisno potrdi, da sprejme obnovitev zavarovanja, se zopet začne jamstvo zavarovalnice ob 24.00 tistega dne, ko to zavarovalnica pisno potrdi. Seveda pa vse pod pogojem, da se zdravstveno stanje zavarovane osebe ni spremenilo in če so plačane vse do tistega dne dospele premije, vključno z zamudnimi obrestmi. Če zavarovalnica potrdi ali odkloni obnovitev zavarovanja, mora to pisno sporočiti zavarovancu v 8 dneh. Če odklonitve ne sporoči v 8 dneh, se šteje, da je obnovitev sprejela.

V primeru, da ima zavarovana oseba kakšno bolezen, ki jo zamolči, in zato umre v prvem letu po obnovitvi zavarovanja, je zavarovalnica dolžna izplačati znižano zavarovalno vsoto, če je bila premija pred obnovitvijo zavarovanja plačana najmanj za dve, tri ali štiri leta.

Če zavarovalec zahteva obnovitev zavarovanja v treh mesecih po prenehanju jamstva, mora zavarovalnica sprejeti zahtevo za obnovitev zavarovanja ne glede na zdravstveno stanje zavarovane osebe. Če zavarovalec v prvem letu po obnovitvi zavarovanja napravi samomor, mora zavarovalnica izplačati matematično rezervacijo.

15. člen: RAZPOLAGANJE S PRAVICAMI IZ ZAVAROVANJA

Do nastopa zavarovalnega primera pripadajo zavarovalcu vse pravice iz zavarovanja, samo takrat ne, če se je zavarovalec odpovedal pravici do spremembe

upravičenca. Zavarovalec mora predložiti vse izjave in svoje odločitve, še preden nastopi zavarovalni primer.

Če upravičenec umre še pred nastankom zavarovalnega primera, potem zavarovalna vsota pripada naslednjemu upravičencu, če ta ni določen, pa premoženju zavarovalca.

Če se zavarovanje nanaša na zavarovanje življenja koga drugega oziroma če zavarovalec in zavarovana oseba ni ista oseba, je za določitev upravičenca potrebno tudi njegovo pisno soglasje.

16. člen: IZPLAČILA PO ZAVAROVALNI POGODBI

Ko nastopi zavarovalni primer, mora oseba, ki zahteva izplačilo po pogodbi o življenjskem zavarovanju, o tem takoj pisno obvestiti zavarovalnico in na svoje stroške priskrbeti listine, kot so polica in potrdilo o zadnjem plačilu premije; izpisek iz matične knjige umrlih, če gre za smrt oziroma dokaz o doživetju; listino o rojstnih podatkih zavarovane osebe, če niso bili že prej predloženi; dokaz, da ima pravico zahtevati izplačilo, če to ni razvidno že iz police; zavarovalnica lahko zahteva še druge dokaze, ki so potrebni za ugotovitev pravice do izplačila.

Zavarovalnica mora, če ni določeno drugače, svojo obveznost izpolniti v 14 dneh od dneva, ko je dobila obvestilo, da je zavarovalni primer nastal, in ko je dobila dokaze o obstoju in višini svoje obveznosti. Oziroma rok začne teči, ko je dobila zadnji dokaz.

Če je zavarovalna vsota dogovorjena v tuji valuti, se izplača zavarovalna vsota v uradni denarni enoti Republike Slovenije, in sicer se protivrednost obračuna po srednjem valutnem tečaju Banke Slovenija, ki velja na dan izplačila.

17. člen: UDELEŽBA PRI DOBIČKU

Življenjska zavarovanja so vsako leto udeležena pri dobičku, ki je bil ustvarjen z upravljanjem portfelja življenjskih, rentnih in prostovoljnih pokojninskih zavarovanj, in sicer po kriterijih, ki jih sprejme zavarovalnica v skladu z merili o oblikovanju matematične rezervacije in udeležbi zavarovalcev v pozitivnem rezultatu teh zavarovanj.

Delež življenjskega zavarovanja, ki je udeležen pri dobičku, je odvisen od prispevka tega zavarovanja k celotnemu dobičku portfelja življenjskih, rentnih in prostovoljnih pokojninskih zavarovanj in je s tem prispevkom sorazmeren. Osnova za udeležbo v celotnem dobičku je delež zbrane matematične rezervacije zavarovanja v skupni matematični rezervaciji teh zavarovanj na zadnji dan poslovnega leta.

Na podlagi aktuarske matematike se vsakoletni delež udeležbe pri dobičku pretvori v dodatno zavarovalno vsoto iz naslova dobička, ki se izplača ob nastopu zavarovalnega primera skupaj z izplačilom zavarovalne vsote osnovnega življenjskega zavarovanja.

18. člen: DODATNA ZAVAROVANJA

Dodatna zavarovanja so priključena zavarovanja osnovnemu življenjskemu zavarovanju in se urejajo z dopolnilnimi pogoji za dodatna zavarovanja na zavarovalni polici. Ta dodatna zavarovanja so nezgodna zavarovanja, dodatna zavarovanja kritičnih bolezni in druga. Obstajajo pa tri vrste omejitev, in sicer:

1. Če preneha veljati osnovno življenjsko zavarovanje, prenehajo tudi dodatna zavarovanja, lahko pa prenehajo že prej, in sicer če zavarovana oseba postane poslovno nesposobna, stoodstotni invalid ali če je zavarovalec oproščen plačila nadaljnjih premij osnovnega zavarovanja.

2. Premija za dodatno zavarovanje je ravno tako kot osnovno zavarovanje nedeljiva. Za dodatna zavarovanja ravno tako veljajo določbe splošnih pogojev kot za osnovna zavarovanja, in sicer za plačevanje premije in posledice neplačila premije, ostali členi pa za dodatna zavarovanja ne veljajo, kot na primer mirovanje zavarovanja, povečanje zavarovalne vsote, odkup zavarovanja, predujem, udeležba pri dobičku, in zavarovalnica nima nobenih obveznosti iz prvega odstavka 8. člena (kapitalizacija) teh pogojev, ne glede na to, kdaj so bile premije plačane, lahko pa odstopi od pogodbe.

3. V primeru poznejše priključitve dodatnega zavarovanja pripada zavarovalnici premija od priključitve tega zavarovanja dalje.

II. POSEBNI DEL

19.–24. člen: PREDSTAVITEV MEŠANEGA, VSEŽIVLJENJSKEGA, RIZIČNEGA, ŠTIPENDIJSKEGA, DOTNEGA IN MENEDŽERSKEGA ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA

Ta posebni del ima le Zavarovalnica Triglav in v njem opredeljuje in opisuje mešano, rizično, vseživljenjsko, štipendijsko, dotno in menedžersko zavarovanje. Vsako od teh zavarovanj je koristno in potrebno za tiste zavarovane osebe, ki potrebujejo ta zavarovanja glede na svoje potrebe.

III. SKUPNA ZAKLJUČNA DOLOČILA

25. člen: STORITVE ZAVAROVALNICE

Zavarovalec mora za vse storitve, kot so sprememba zavarovanja, izdaja dvojnika polic in drugo, to plačati po veljavnem ceniku. Zavarovalnica izda dvojnik police, ko prejme pravnomočni sodni sklep, da je izginula izvorna polica razglašena za neveljavno. Lahko pa tudi zavarovalnica določi, da se izgubljena polica do določene zavarovalnine nadomesti z dvojnikom tudi brez sodnega sklepa.

26. člen: VARSTVO OSEBNIH PODATKOV

Zavarovalec v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov dovoljuje, da se osebni podatki iz ponudbe uporabljajo v zbirki podatkov, ki jo vodi in vzdržuje zavarovalnica, in da se bodo ti podatki uporabljali le v času trajanja zavarovanja. Zavarovalec tudi dovoljuje, da zavarovalnica za potrebe izvajanja zavarovalne pogodbe pridobiva podatke o njegovem zdravstvenem stanju in da se s tem zavarovalnica obvezuje, da bo vse te podatke skrbno varovala v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov, Zakonom o zavarovalništvu in Zakonom o zdravstveni dejavnosti.

27. člen: IZVENSODNO REŠEVANJE SPOROV

Zoper vsako odločitev zavarovalnice je dovoljena pritožba, ki se vloži na tisto organizacijsko enoto zavarovalnice, kjer je bilo sklenjeno zavarovanje, in sicer se lahko odda osebno, po pošti ali pa preko spletne strani www.zav-triglav.si.

Pritožbo obravnava za to pristojna pritožbena komisija in njena odločitev je dokončna. Če se zavarovalec ne strinja z odločitvijo pritožbene komisije, se lahko po posebnem dogovoru nadaljuje postopek za izvensodno rešitev spora pri arbitraži zavarovalnice oziroma pri mediacijskem centru, ki deluje v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja.

28. člen: ZAKLJUČNA DOLOČILA

Če je zavarovalec državljan Republike Slovenije, se za zavarovalno pogodbo življenjskega zavarovanja uporabi pravo Republike Slovenije, če pa ima zavarovalec drugo državljanstvo v državah, ki so članice Evropske unije, se uporabi pravo teh držav.

4.3 PRIMERJAVA VSEBINE NALOŽBENEGA ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA PRI ZAVAROVALNICAH TRIGLAV, MARIBOR IN KD ŽIVLJENJE

Za naložbeno življenjsko zavarovanje tudi veljajo splošni pogoji kot za mešano življenjsko zavarovanje; nekateri so enaki kot pri mešanem zavarovanju, nekateri so pa novi glede na drugo vrsto življenjskega zavarovanja. Spet smo primerjali splošne pogoje Zavarovalnice Triglav s splošnimi pogoji Zavarovalnice Maribor in Zavarovalnice KD ŽIVLJENJE in ugotavljali razlike samo med pogoji, ki veljajo samo za naložbena življenjska zavarovanja. Pogojev, ki so enaki kot pri mešanem življenjskem zavarovanju, kot so ponudba in polica, trajanje zavarovanja, obveznosti zavarovalnice, omejitve in izključitve jamstva zavarovalnice, obveznosti zavarovalca in posledice neizpolnitve teh obveznosti, dogovor o zavarovalni vsoti in zavarovalni premiji, posledice zaradi neplačila premije, prevrednotenje, mirovanje zavarovanja, povečanje zavarovalne vsote, odkup zavarovanj, predujem, obnovitev zavarovanja, razpolaganje s pravicami iz zavarovanja, izplačila po zavarovalni pogodbi, udeležba pri dobičku, dodatna zavarovanja, storitve zavarovalnice, varstvo osebnih podatkov, izvensodno reševanje sporov in zaključna določila, ne bomo omenjali.

ČLENI SPLOŠNIH POGOJEV ZAVAROVALNICE TRIGLAV ⁴	ZAVAROVALNICA MARIBOR	KD ŽIVLJENJE
1. člen: SPLOŠNE DOLOČBE	Razloži izraz vrednost premoženja na polici, ki je vsota vrednosti	Razloži izraz zavarovalna vsota za doživetje, kar je

⁴ Členi splošnih pogojev Zavarovalnice Triglav so opisani spodaj.

	premoženja na polici po posameznem vzajemnem skladu.	vrednost premoženja ob izteku zavarovanja.
8. člen: IZBIRA SKLADA	Zavarovalec lahko izbere največ 5 skladov in v posamezni sklad mora biti razporejeno najmanj 10 % dogovorjene premije; če določen sklad neha obstajati, se zavarovalcu ponudi drug sklad.	Zavarovalec lahko izbere naložbeni paket – izbor investicijskih skladov.
9. člen: PRERAČUN PREMIJE V ENOTE PREMOŽENJA	Zavarovalnica preračuna zapadlo čisto premijo v enote premoženja dvakrat mesečno, in sicer vsa vplačila zavarovalca, ki se do vključno prvega v mesecu preračunajo po nakupni vrednosti enote premoženja v enote premoženja na peti dan v mesecu; čiste zapadle premije pa se preračunavajo na dvajseti dan v mesecu.	Čista zavarovalna zapadla premija, ki je plačana do vključno 1. v mesecu, se preračuna v enote premoženja po nakupni vrednosti enote premoženja na 8. dan v mesecu, premija, ki je plačana do vključno 15. v mesecu, pa se preračuna v enote premoženja po nakupni vrednosti enote premoženja na 23. dan v mesecu.
10. člen: VREDNOST PREMOŽENJA NA NALOŽBENEM RAČUNU ZAVAROVALCA	Veljajo enaki pogoji kot pri Zavarovalnici Triglav.	Veljajo enaki pogoji kot pri Zavarovalnici Triglav.
11. člen: STROŠKI	Stroški obdelave zavarovanja znašajo najmanj 3 %, sklenitveni stroški, stroški investiranja premije v enote sklada so 2 %, upravljavska provizija se obračunava dnevno.	Nima opredeljenega tega člena.
12. člen: SPREMEMBA RAZDELITVE SREDSTEV MED SKLADI	Zavarovalec lahko kadarkoli v času trajanja zavarovanja zahteva spremembo razdelitve premije med druge sklade oziroma zamenjavo skladov; ena prerazporeditev premije v	Zavarovalec lahko zahteva zamenjavo skladov po preteku enega leta od začetka zavarovanja.

	enem letu se izvede brezplačno.	
19. člen: SAMODEJNA PRERAZPOREDITEV SREDSTEV.	Nima opredeljenega tega člena.	Nima opredeljenega tega člena.
20. člen: FINANČNI CILJI	Nima opredeljenega tega pogoja.	Nima opredeljenega tega pogoja.

Tabela 7: Razlike splošnih pogojev naložbenega življenjskega zavarovanja med zavarovalnicami (Vir: Splošni pogoji za naložbeno življenjsko zavarovanje Zavarovalnice Triglav PG-U-NAL 09-5, Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje FONDPOLICA Zavarovalnice KAD ŽIVLJENJE SP-FPO-01/08, Splošni pogoji za naložbeno zavarovanje ZM PRIZMA Zavarovalnice Maribor ŽZ – PRIZMA-01/08)

4.3.1 Splošni pogoji za naložbeno življenjsko zavarovanje pri Zavarovalnici Triglav

1. člen: SPLOŠNE DOLOČBE

Naložbeno življenjsko zavarovanje združuje varčevanje, vezano na sklade, in življenjsko zavarovanje za primer smrti z zajamčeno zavarovalno vsoto. Z naložbenim življenjskim zavarovanjem zavarovalec prevzema naložbeno tveganje, ki je povezano s spremembo vrednosti skladov.

Novi izrazi v teh pogojih naložbenega življenjskega zavarovanja so:

- zajamčena zavarovalna vsota – to je dogovorjena zavarovalna vsota, ki se izplača v primeru smrti zavarovane osebe;
- obračunski dan – zadnji delovni dan v mesecu;
- dan preračuna zavarovalne premije v enote premoženja – peti delovni dan od plačila zavarovalne premije

8. člen: IZBIRA SKLADA, NA KATEREGA SE VEŽE VREDNOST PREMOŽENJA

Ob sklenitvi naložbenega življenjskega zavarovanja zavarovalec izbere sklade v okviru ponudbe zavarovalnice, na katere se veže vrednost premoženja ali VEP. VEP pa je odvisen od gibanja vrednosti investicijskih kuponov oziroma drugih vrednostnih papirjev sklada. Vsak zavarovalec ima možnost izbrati tudi sklad z zajamčenim letnim donosom.

Skladi se med seboj razlikujejo po stopnji tveganosti naložb in po naložbeni strukturi.

Ob sklenitvi pogodbe zavarovalec torej sam določi razdelitev svoje zavarovalne premije med izbrane sklade, na katere se veže VEP, in ima pravico spremeniti razdelitev premije med trajanjem zavarovanja med izbranimi skladi, za kar pa mora dati pisni zahtevek zavarovalnici.

Kadar pa zavarovalnica določen sklad ukine iz svoje okvirne ponudbe, mora prenesti sredstva v drug sklad iz svoje ponudbe, ki se po lastnostih in naložbeni politiki najbolj ujema z nadomeščenim skladom, in pri tem obračunati samo dejanske stroške prenosa. O prenosu sredstev v drug sklad mora pisno obvestiti zavarovalca in ta lahko ta prenos zavrne in sam izbere sklad po svoji izbiri.

120. člen Zakona o zavarovalništvu pravi, da je lastnik premoženja kritnega sklada zavarovalnica.

9. člen: PRERAČUN PREMIJE V ENOTE PREMOŽENJA

Zavarovalnica preračuna zavarovalno premijo, ki je zmanjšana za vstopne stroške ali čisto premijo, v enote premoženja na naložbenem računu in mora pri tem upoštevati VEP izbranega sklada, in sicer na peti delovni dan od plačila premije.

Nato pa se število enot premoženja določi na podlagi plačane premije tako, da se znesek čiste premije deli z VEP izbranega sklada, ki velja na dan preračuna. Enote premoženja, ki so pridobljene na podlagi vplačanih premij za 24 mesecev, so začetne enote premoženja zavarovalca.

VEP na naložbenem računu je odvisna od vrste sklada in je enaka bodisi zunanji referenčni vrednosti bodisi notranji referenčni vrednosti. Zunanja referenčna vrednost je VEP vzajemnega sklada, vrednost delnice investicijske družbe, indeks vrednostnih papirjev oziroma druga referenčna vrednost, ki je javno dostopna. Notranja referenčna vrednost pa je količnik med čisto vrednostjo premoženja kritnega sklada, ki ga je zavarovalnica oblikovala z naložbenim življenjskim zavarovanjem, in številom enot tega sklada. VEP se objavlja v dnevnem časopisju ali na spletni strani zavarovalnice.

10. člen: VREDNOST PREMOŽENJA NA NALOŽBENEM RAČUNU ZAVAROVALCA

Za vsakega zavarovalca zavarovalnica vodi naložbeni račun, kjer se vodijo podatki o plačanih premijah in gibanju VEP ter skupni vrednosti premoženja na naložbenem računu zavarovalca. Vrednost premoženja na naložbenem računu zavarovalca se na določen dan izračuna tako, da se število enot premoženja na naložbenem računu pomnoži z VEP posameznega sklada, ki velja na ta dan.

Zavarovalnica po zaključku obračunskega dneva za tekoči mesec poročila zapadlo premijo za dodatna zavarovanja, stroške vodenja naložbenega računa, provizijo za upravljanje in nevarnostno premijo za primer smrti, in sicer z zmanjšanjem ustreznega števila enot premoženja na naložbenem računu zavarovalca.

11. člen: STROŠKI

Zavarovalnica je upravičena obračunati tudi vstopne in izstopne stroške, stroške vodenja naložbenega računa in upravljavsko provizijo, in sicer stroške vodenja obračuna po veljavnem ceniku zavarovalnice, in mora o spremembah stroškov pisno obvestiti zavarovalca.

Zavarovalnica ob izplačilu zavarovalne vsote za doživetje, odkup ali predujem zaračuna izstopne stroške zavarovanja v višini 1 % od izplačila oziroma obračuna izstopno provizijo, ki jo določi upravljavec sklada.

Vsi ti stroški morajo biti navedeni na polici.

12. člen: SPREMEMBA RAZDELITVE SREDSTEV MED SKLADI

Zavarovalec lahko, če sta od začetka zavarovanja pretekli že dve leti in so premije plačane za dve leti, zahteva, da se sredstva na naložbenem računu vežejo na VEP drugega sklada. Za ta prenos se obračunajo stroški prenosa po veljavnem ceniku.

Prenos sredstev se opravi na obračunski dan v mesecu po prejemu pisne zahteve, ki mora biti vročena zavarovalnici vsaj 8 dni pred koncem meseca, drugače se opravi na obračunski dan naslednjega meseca po prejemu zahteve.

19. člen: SAMODEJNA PRERAZPOREDITEV SREDSTEV

Zavarovalec in zavarovalnica se lahko dogovorita, da se izvaja samodejna prerazporeditev sredstev na naložbenem računu, in sicer v skladu z izhodiščnim odstotkom delitve premije med izbrane sklade, ki ga določi zavarovalec. Ta samodejna prerazporeditev sredstev se izvede 1. 12. vsakega leta, če je od začetka zavarovanja že preteklo vsaj 6 mesecev, in sicer tako, da se sredstva na naložbenem računu po prenosu sredstev vežejo na VEP izbranih skladov v takem odstotku, kot je določena izpostavljenost na polici, in ta odstotek mora biti več kot dva odstotka.

20. člen: FINANČNI CILJI

Lahko se dogovorijo tudi finančni cilji med zavarovalnico in zavarovalcem, in sicer 1. 12. vsakega leta. To se izvede z agresivno naložbeno politiko v uravnotežene sklade in v sklade z zajamčenim donosom glede na starost zavarovane osebe oziroma glede na dobo varčevanja. Zavarovalnica pri tem obračuna le dejanske stroške prenosa.

4.4 PRIMERJAVA VSEBINE RIZIČNEGA ZAVAROVANJA MED ZAVAROVALNICAMI

Tako Zavarovalnica Triglav kot Zavarovalnica Maribor ponujata tudi rizično življenjsko zavarovanje, Zavarovalnica KD ŽIVLJENJE pa ponuja to zavarovanje pod drugim imenom, in sicer življenjsko zavarovanje za smrt kreditojemalca, kjer je zavarovalna vsota vezana na višino kreditne obveznosti zavarovalca in se v času odplačevanja kredita znižuje. Vsa ta zavarovanja ne vsebujejo varčevalne komponente, zato je zavarovalna premija zelo ugodna.

Tudi za ta zavarovanja veljajo splošni pogoji, ne veljajo le člani, kot so mirovanje zavarovanja, odkup, predujem, kapitalizacija sredstev in obnovitev zavarovanja; ostali člani so enaki kot pri mešanem zavarovanju. Velja le, da je to življenjsko zavarovanje za primer smrti zavarovalca in mora zavarovalnica izplačati

upravičencu zavarovalno vsoto v primeru smrti zavarovalca. Če pa zavarovalec doživi dobo trajanja zavarovanja, je zavarovalnica prosta vseh obveznosti. (Vir: Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje Zavarovalnice Triglav PG-Z-ZIV/07-8, Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje Zavarovalnice Maribor ZM PRIZMA RIZIKO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE, Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje Zavarovalnice KD ŽIVLJENJE SP-MŽ-01/08)

5 SKLEPI TEH RAZLIK

5.1 PREDNOSTI IN SLABOSTI SPLOŠNIH POGOJEV ZA MEŠANO, NALOŽBENO IN RIZIČNO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE ZA ZAVAROVANCA PRI ZAVAROVALNICI TRIGLAV

Prednosti splošnih pogojev pri mešanem življenjskem zavarovanju so:

- nima določene višine zneska začasnega jamstva;
- najbolj jasno in podrobno opredeljuje člen OBVEZNOSTI ZAVAROVALNICE, in sicer poudari pomembnost zdravniškega pregleda, ker če je narejen, zavarovalnica upravičencu takoj izplača zavarovalno vsoto;
- ne izključuje jamstva v primeru smrtne kazni zavarovanca in v primeru smrti zaradi terorizma;
- lahko razveljavi pogodbo samo v prvih 3 letih trajanja zavarovanja, če izve za neresnične ali zamolčane podatke ob sklepanju pogodbe;
- edina ponuja določila splošnih pogojev, kot so mirovanje, valorizacija, povečanje zavarovalne vsote, predujem;
- opredeljuje znesek odkupne vrednosti, ki znaša 95 % matematične rezervacije ob doseganju minimalnih pogojev, in znesek odkupne vrednosti dodatne zavarovalne vsote iz naslova dobiček, ki pa znaša 80 % matematične rezervacije;
- zavarovanje se lahko obnovi takoj po prejemu pisnega zahtevka za obnovitev zavarovanja na zavarovalnici;
- vsa življenjska zavarovanja razen rizičnega so udeležena pri vsakoletnem dobičku, in sicer ni nobene omejitve glede trajanja življenjskega zavarovanja;
- najboljše vsebinsko opredeljuje člen DODATNA ZAVAROVANJA, ki se lahko priključijo osnovnemu življenjskemu zavarovanju;
- opredeljuje še podvrste mešanega življenjskega zavarovanja, kot so rizično, vseživljenjsko, dotno in menedžersko življenjsko zavarovanje;
- osebni podatki zavarovancev se uporabljajo samo v času trajanja zavarovanja.

Slabosti splošnih pogojev pri mešanem življenjskem zavarovanju so:

- če zavarovanec umre še pred 6 meseci od začetka zavarovanja in je bilo zavarovanje sklenjeno brez zdravniškega pregleda, zavarovalnica izplača le polovico zavarovalne vsote upravičencu zavarovanja takoj po smrti zavarovane osebe;
- nima opredeljenega člana INDEKSACIJA, ki pravi, da se zavarovalne vsote in s tem tudi premija povišajo v skladu z inflacijo v državah Evropske unije.

Prednosti splošnih pogojev naložbenega življenjskega zavarovanja so:

- ima največ vsebinsko razloženih izrazov, ki se uporabljajo pri tem zavarovanju;
- izbira števila investicijskih skladov je neomejena;
- možnost samodejne prerazporeditve sredstev, če je od začetka zavarovanja minilo že 6 mesecev;
- možnost dogovora med zavarovalnico in zavarovancem za vzpostavitev finančnih ciljev ob začetku zavarovanja.

Slabosti splošnih pogojev naložbenega življenjskega zavarovanja so:

- sprememba razdelitve sredstev med skladi se lahko zahteva šele 2 leti po poteku od začetka zavarovanja.

Prednosti splošnih pogojev rizičnega življenjskega zavarovanja so:

- zavarovalnica lahko v času trajanja zavarovanja tudi zniža dogovorjeno zavarovalno premijo enkrat letno, in sicer iz naslova letne udeležbe oziroma popusta zavarovalca v pozitivnem zavarovalno tehničnem rezultatu rizičnih življenjskih zavarovanj, od sklenitve zavarovanja pa mora že preteči eno leto;
- ostale prednosti splošnih pogojev so enake kot pri mešanem življenjskem zavarovanju, le da za to vrsto zavarovanj ne veljajo določbe členov mirovanje, odkup, predujem in obnovitev zavarovanja in niso udeležena pri dobičku.

Slabosti splošnih pogojev rizičnega življenjskega zavarovanja:

- če zavarovalec ob sklenitvi rizičnega zavarovanja plača premijo v enkratnem znesku, potem mu zavarovalnica ne more znižati zavarovalne premije iz naslova letne udeležbe zavarovanca;
- v primeru netočnih ali zamolčanih podatkov zavarovanca ob sklenitvi zavarovanja lahko zavarovalnica odstopi od pogodbe ali pa predlaga povečanje premije v sorazmerju z večjo nevarnostjo v celotnem času trajanja zavarovanja;
- ta zavarovanja niso udeležena pri vsakoletnem dobičku zavarovalnice iz naslova pozitivnih rezultatov življenjskih zavarovanj;
- za rizično zavarovanje ne veljajo pogoji, kot so mirovanje zavarovanja, odkup, predujem in obnovitev zavarovanja;
- v primeru neplačila premije zavarovanca zavarovalnica nima nobene obveznosti, lahko pa odstopi od pogodbe;
- v primeru odstopa od pogodbe zavarovalnica obračuna premijo za vsak dan jamstva zavarovalnice.

5.2 PREDNOSTI IN SLABOSTI SPLOŠNIH POGOJEV MEŠANEGA, NALOŽBENEGA IN RIZIČNEGA ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA ZA ZAVAROVANCA PRI ZAVAROVALNICI MARIBOR

Prednosti splošnih pogojev mešanega življenjskega zavarovanja so:

- nima omejitve glede starosti osebe ob izteku zavarovanja;
- ima zelo podrobno in natančno vsebinsko opredeljen člen PONUDBA IN POLICA;
- ni čakalne dobe za izplačilo zavarovalne vsote ob smrti zavarovanca upravičencu;
- možnost plačevanja premije v celoti, letno ali v obrokih, ki so lahko polletni, četrletni ali mesečni;
- zavarovanje se lahko obnovi takoj po prejetju pisnega zahtevka za obnovitev zavarovanja na zavarovalnici;
- upravičenec lahko prenese pravico do zavarovalne vsote na drugega še pred zavarovalnim primerom s pisnim dovoljenjem sklenitelja;
- vsa življenjska zavarovanja razen rizičnega so udeležena pri vsakoletnem dobičku;
- opredeljuje člen RENTA, ki pravi, da lahko sklenitelj ob sklenitvi življenjskega zavarovanja odredi izplačilo zavarovalne vsote v obliki rente in višini tarife, ki velja ob sklenitvi življenjskega zavarovanja.

Slabosti splošnih pogojev mešanega življenjskega zavarovanja so:

- višino zneska začasnega jamstva določi uprava na predlog strokovne službe;
- izključuje jamstvo za izplačilo zavarovalne vsote upravičencu v primeru smrtne kazni zavarovanca in v primeru terorizma;
- pogodbo lahko razveljavi v celotnem obdobju trajanja zavarovanja, če izve za neresnične ali zamolčane podatke zavarovanca ob sklenitvi zavarovanja;
- odkup zavarovanja ni možen v primeru brezposelnosti in v primeru razveze zakonske zveze pri vzajemnem zavarovanju.

Prednosti splošnih pogojev naložbenega življenjskega zavarovanja so:

- tu lahko zavarovalec kadarkoli v času trajanja zavarovanja zahteva spremembo razdelitve sredstev med skladi.

Slabosti splošnih pogojev naložbenega življenjskega zavarovanja so:

- zavarovalec si lahko izbere največ 5 skladov.

Prednosti splošnih pogojev rizičnega zavarovanja:

- prednosti so enake kot pri mešanem življenjskem zavarovanju, le da ta zavarovanja niso udeležena pri dobičku iz življenjskih zavarovanj in da ne obravnava člena odkup zavarovanja.

Slabosti splošnih pogojev rizičnega življenjskega zavarovanja so:

- slabosti so enake kot pri mešanem življenjskem zavarovanju, le da tega zavarovanja ni možno odkupiti ali kapitalizirati.

5.3 PREDNOSTI IN SLABOSTI SPLOŠNIH POGOJEV MEŠANEGA ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA PRI ZAVAROVALNICI KD ŽIVLJENJE

Prednosti splošnih pogojev mešanega življenjskega zavarovanja so:

- ni čakalne dobe za izplačilo zavarovalne vsote ob smrti zavarovanca upravičencu;
- pogodba je lahko razveljavljena samo v prvih 3 letih od začetka zavarovanja, če zavarovalnica izve za neresnične ali zamolčane podatke zavarovanca ob sklenitvi zavarovanja;
- odkup zavarovanja lahko zahteva tudi upnik, ki mu je bila polica izročena v zastavo in zavarovanec ni poravnal terjatve do njega;
- ima natančno opredeljen člen INDEKSACIJA;
- ima možnost podaljševanja zavarovanja ob ustreznem zdravstvenem stanju zavarovanca.

Slabosti splošnih pogojev mešanega življenjskega zavarovanja so:

- višina zneska začasnega jamstva ne sme presegati 7.500 EUR;
- zavarovanje se lahko obnovi samo v 12 mesecih od izteka meseca, za katerega je plačana zadnja premija;
- pri dobičku je udeležena le vsaka veljavna polica življenjskega zavarovanja, ki je bila ob koncu poslovnega leta v veljavi najmanj 24 mesecev;
- osebne podatke zavarovancev lahko zavarovalnica uporablja še 5 let po prenehanju trajanja zavarovanja oziroma do pisnega preklica zavarovanca.

Prednosti splošnih pogojev naložbenega življenjskega zavarovanja so:

- v primerjavi z drugima dvema zavarovalnicama nima nobenih prednosti.

Slabosti splošnih pogojev naložbenega življenjskega zavarovanja so:

- pri izbiri in številu skladov, ki jih zavarovanec lahko izbere, imajo tu že pripravljene pakete investicijskih skladov;
- nima opredeljenih stroškov zavarovanja;
- spremembo razdelitve sredstev med skladi lahko zavarovanec zahteva šele po preteku enega leta od začetka zavarovanja.

Prednosti splošnih pogojev rizičnega življenjskega zavarovanja so:

- višina zavarovalne vsote za primer smrti je tu odvisna od višine najetega kredita;
- zavarovalna vsota se tu niža s hkratnim odplačevanjem kredita.

Slabosti splošnih pogojev rizičnega življenjskega zavarovanja so:

- ta zavarovanja niso udeležena pri dobičku življenjskih zavarovanj.

6 ZAKLJUČEK

Ugotovili smo prednosti in slabosti splošnih pogojev mešanega, naložbenega in rizičnega življenjskega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav, Zavarovalnici Maribor in Zavarovalnici KD Življenje. Te prednosti in slabosti splošnih pogojev za posamezno zavarovanje pri posamezni zavarovalnici so zelo pomembne, ko se odločamo o izbiri potrebnega življenjskega zavarovanja, čeprav je na prvem mestu še vedno cena življenjskih zavarovanj oziroma višina mesečne premije in zavarovalne vsote. Ob pogoju, da bi bila cena življenjskih zavarovanj enaka pri vseh treh zavarovalnicah, bi se glede na prednosti in slabosti splošnih pogojev mešanega življenjskega zavarovanja pri vseh treh zavarovalnicah odločili skleniti mešano življenjsko zavarovanje pri Zavarovalnici Triglav, ker ima med vsemi zavarovalnicami največ prednosti in najmanj slabosti za zavarovanca. Njena največja prednost je, da edina ponuja še dodatna določila splošnih pogojev, kot so mirovanje, valorizacija, predujem in povečanje zavarovalne vsote. Naložbeno življenjsko zavarovanje bi tudi sklenili pri Zavarovalnici Triglav zaradi največ ponujenih prednosti in najmanj slabosti; tu pa je največja prednost, da ponuja možnost vzpostavitve ugodnih finančnih ciljev za zavarovanca ob začetku zavarovanja. Rizično življenjsko zavarovanje bi zaradi dodatnih prednosti in vsebinsko najbolj razloženih pogojev prav tako sklenili pri Zavarovalnici Triglav, in sicer je tu največja prednost ta, da lahko zavarovalnica v času trajanja zavarovanja tudi zniža dogovorjeno zavarovalno premijo enkrat letno iz naslova pozitivnega zavarovalno tehničnega rezultata rizičnih življenjskih zavarovanj. Moje ugotovitve so torej, da je sklepanje življenjskega zavarovanja koristno tako za državo kot tudi za posameznika, glede na njegove potrebe in zmožnosti ter življenjski slog. Če torej ugotovimo, da ga potrebujemo, smo, poleg tega da varčujemo, tudi zavarovani, kar nam zagotavlja zadovoljitev naših potreb po socialni varnosti. Ta osnovna socialna varnost se vse bolj prelaga na posameznike oziroma družine in je tesno povezana z našimi osebnim premoženjem. Potreba pa zagotovo nastane, ko si ustvarimo družino oziroma ko je kdo finančno odvisen od nas, in si takrat sploh ne moremo privoščiti, da smo brez njega. Življenjsko zavarovanje torej zagotavlja, da naši načrti za prihodnost ne umrejo skupaj z nami. Smiselno je vsakih 5 let ali ob večjih življenjskih spremembah pregledati naše potrebe. Življenjsko zavarovanje tako postaja vse bolj potrebno in pomembno in iz leta v leto pridobiva pomen. Vedno bolj se bomo morali zavedati, da sami prevzemamo odgovornost za našo finančno varnost v prihodnosti in da bomo morali izmed vseh ponudb življenjskih zavarovanj odgovorno izbrati tisto, ki bo najbolj ugodna za nas in ki bo najbolj zadovoljila naše potrebe.

LITERATURA IN VIRI

- Balkovec, J. (2000). Skrb za osebno premoženje. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
- Bijelić, M. (1998). Zavarovanje in pozavarovanje. Ljubljana: Art agencija.
- Bogataj, M. (1998). Življenjska zavarovanja. Portorož: Fakulteta za pomorstvo in promet.
- Boncelj, J. (1983). Zavarovalna ekonomika. Maribor: Založba Obzorja Maribor.
- Budimir, M. (2008). Priročnik za življenjsko zavarovanje s pravnimi osnovami. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.
- Ivanjko, Š. (1999). ABC zavarovalništva s praktičnimi primeri. Maribor: Založba Kapital.
- Oseli, P. (2006). Prašički vse manj popularni. Kapital (V).
- Pahulju, M. (2009). Pregled ponudbe osebnih zavarovanj zavarovalnice Triglav. Obzornik, 31 (št. 5).
- Ravnik, M. (2005). Analiza mešanega življenjskega zavarovanja. Diplomaska naloga. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje. (2007). Ljubljana: Zavarovalnica Triglav, d. d. (prva izdaja, avgust).
- Splošni pogoji za naložbeno življenjsko zavarovanje. (2009). Ljubljana: Zavarovalnica Triglav, d. d. (maj 2009).
- Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje. (2006). Maribor: Zavarovalnica Maribor, d. d. (marec 2006).
- Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje, vezano na enote vzajemnih skladov. (2008). Maribor: Zavarovalnica Maribor, d. d. (april 2008).
- Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje ZM PRIZMA RIZIKO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE. (2008). Maribor: Zavarovalnica Maribor, d. d. (september 2008).
- Splošni pogoji za mešano življenjsko zavarovanje. (2008). Ljubljana: Zavarovalnica KD Življenje (januar 2008).
- Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje FONDPOLICA. (2008). Ljubljana: Zavarovalnica KD Življenje (januar 2008).
- Statistični zavarovalniški bilten, SZZ. (2008). Ljubljana: Slovensko zavarovalno združenje.
- Šiler, V. (2008). Zapiski predavanj: Finance.

Spletne strani:

- <http://www.zavpro-zavarovanje.si>, življenjska zavarovanja (24. 6. 2009).
- <http://www.zavarovalni> portal, življenjska zavarovanja (24. 6. 2009).
- <http://www.zav.zdruzenje.si> (24. 6. 2009).
- <http://www.zavarujte.si>, življenjska zavarovanja (24. 6. 2009)

KAZALO SLIK

Slika 1: Naložbena piramida (Vir: KBM INFOND, Oseli 2006)	12
---	----

KAZALO TABEL

Tabela 1: Uporaba različnih oblik življenjskih zavarovanj (Vir: www.zavarovalniportal – življenjska zavarovanja, 24.6.2009)	8
Tabela 2: Delež zavarovalne premije življenjskega zavarovanja v Sloveniji LETA 2007 in v izbranih državah, ki so v združenju CEA, leta 2006 (Vir: Statistični zavarovalniški bilten 2008)	8
Tabela 3: Primerjava med življenjskim zavarovanjem in drugimi finančnimi naložbami (Budimir 2008, str. 73)	13
Tabela 4: Tržni deleži zavarovalnic z življenjskimi zavarovanji v Sloveniji za leto 2007 (Vir: Statistični zavarovalniški bilten 2008)	15
Tabela 5: Statistični podatki o vrstah življenjskega zavarovanja v letu 2007 (Vir: Statistični zavarovalniški bilten 2008)	16
Tabela 6: Razlike splošnih pogojev za mešano življenjsko zavarovanje med zavarovalnicami (Vir: Splošni pogoji Zavarovalnice Triglav za življenjsko zavarovanje PG-Z-ZIV-07-8, Splošni pogoji Zavarovalnice Maribor ŽZ-2006 in Splošni pogoji Zavarovalnice KD ŽIVLJENJE SPM-MŽ-01/08)	21
Tabela 7: Razlike splošnih pogojev naložbenega življenjskega zavarovanja med zavarovalnicami (Vir: Splošni pogoji za naložbeno življenjsko zavarovanje Zavarovalnice Triglav PG-U-NAL 09-5, Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje FONDPOLICA Zavarovalnice KAD ŽIVLJENJE SP-FPO-01/08, Splošni pogoji za naložbeno zavarovanje ZM PRIZMA Zavarovalnice Maribor ŽZ – PRIZMA-01/08)	32